

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

►B **KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2018/2067**
(2018. gada 19. decembris)
par datu verifikāciju un verificētāju akreditāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes
Direktīvu 2003/87/EK
(Dokuments attiecas uz EEZ)
(OV L 334, 31.12.2018., 94. lpp.)

Grozīta ar:

						Oficiālais Vēstnesis		
						Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/2084	(2020. gada 14. decembris)				L 423	23	15.12.2020.
► <u>M2</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2024/1321	(2024. gada 8. maijs)				L 1321	1	13.5.2024.

▼B**KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2018/2067**

(2018. gada 19. decembris)

par datu verifikāciju un verificētāju akreditāciju saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK

(Dokuments attiecas uz EEZ)

I NODAĻA

VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI*1. pants***Priekšmets**

Šī regula paredz noteikumus par atbilstīgi Direktīvai 2003/87/EK iesniegto ziņojumu verifikāciju un verificētāju akreditāciju un pārraudzību.

▼M2

Šī regula, neskarot Regulu (EK) Nr. 765/2008, paredz arī noteikumus par verificētāju savstarpēju atzīšanu un valsts akreditācijas struktūru salīdzinošo izvērtēšanu (vienādranga izvērtēšanu) saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 15. un 30.f pantu.

*2. pants***Darbības joma**

Šo regulu piemēro šādām darbībām:

- a) to siltumnīcefekta gāzu emisiju verifikācija, kuras radušās no 2019. gada 1. janvāra un paziņotas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 14. pantu, un tādu datu verifikācija, kuri ir relevanti *ex ante* līmeņatzīmju atjaunināšanai un kvotu bezmaksas iedaļes apjoma noteikšanai iekārtām saskaņā ar minētās direktīvas 10.a pantu;
- b) to siltumnīcefekta gāzu emisiju verifikācija, kuras radušās no 2025. gada 1. janvāra un par kurām regulētais subjekts ziņojis saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 30.f pantu.

▼B*3. pants***Definīcijas**

Papildus definīcijām, kas noteiktas Direktīvas 2003/87/EK 3. pantā un Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 3. pantā, šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “nekonstatēšanas risks” ir risks, ka verificētājs nekonstatēs būtiski nepatiesus apgalvojumus;

▼M2

- (2) “akreditācija” ir valsts akreditācijas struktūras apliecinājums, ka verificētājs atbilst saskaņoto standartu prasībām Regulas (EK) Nr. 765/2008 2. panta 9) punkta nozīmē un šajā regulā noteiktajām prasībām, lai varētu veikt operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu vai regulētā subjekta ziņojumu verifikāciju atbilstīgi šai regulai;

▼ M1

- (3) “verificētājs” ir juridiska persona, kas veic verificācijas darbības saskaņā ar šo regulu un ko akreditējusi valsts akreditācijas struktūra saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 un šo regulu, vai verificācijas ziņojuma izdošanas brīdī citādi pilnvarota fiziska persona, neskarot minētās regulas 5. panta 2. punktu;

▼ B

- (4) “verifikācija” ir darbības, ko veic verificētājs, lai izdotu verifikācijas ziņojumu saskaņā ar šo regulu;

▼ M2

- (5) “nepatiess apgalvojums” ir nepilnīgi, sagrozīti vai kļūdaini operatora, gaisakuģa operatora vai regulētā subjekta sniegti dati, izņemot nenoteiktības, kas pieļaujamas saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 12. panta 1. punkta a) apakšpunktu;
- (6) “būtiski nepatiess apgalvojums” ir nepatiess apgalvojums, kas pēc verificētāja atzinuma atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem pārsniedz būtiskuma līmeni vai varētu ietekmēt kompetentās iestādes attieksmi pret operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu vai regulētā subjekta ziņojumu;

▼ M1

- (6.a) “gada darbības līmeņa ziņojums” ir ziņojums, ko operators iesniedz saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2019/1842 ⁽¹⁾ 3. panta 3. punktu;

▼ M2

- (6.b) “regulētā subjekta ziņojums” ir gada emisiju ziņojums, ko regulētais subjekts iesniedz saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 75.p pantu;
- (7) “operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums” ir gada emisiju ziņojums, ko operators vai gaisakuģa operators iesniedz saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 14. panta 3. punktu, bāzlinijas datu ziņojums, ko operators iesniedz saskaņā ar Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/331 ⁽²⁾ 4. panta 2. punktu, jaunas iekārtas datu ziņojums, ko operators iesniedz saskaņā ar minētās regulas 5. panta 2. punktu, vai gada darbības līmeņa ziņojums;

▼ B

- (8) “akreditācijas joma” ir I pielikumā minētās darbības, kuru akreditācija tiek lūgta vai kuras jau ir akreditētas;
- (9) “kompetence” ir spēja izmantot zināšanas un prasmes, lai veiktu kādu darbību;

⁽¹⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1842 (2019. gada 31. oktobris), ar ko nosaka noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK piemērošanai attiecībā uz sūkāku kārtību, kā izdarāmi bezmaksas emisijas kvotu iedales pielāgojumi sakarā ar darbības līmeņa izmaiņām (OV L 282, 4.11.2019., 20. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/331 (2018. gada 19. decembris), ar ko nosaka Savienības mēroga pārejas noteikumus saskaņotai bezmaksas emisijas kvotu iedalei saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK 10.a pantu (OV L 59, 27.2.2019., 8. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).

▼ B

- (10) “būtiskuma līmenis” ir kvantitatīvs sliekšnis vai robežvērtība, kuru pārsniedzot, nepatiesus apgalvojumus atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem verificētājs uzskata par būtiskiem;

▼ M2

- (11) “kontroles sistēma” ir operatora, gaisakuģa operatora vai regulētā subjekta riska novērtējums un visu kontroles darbību kopums (arī nepārtraukta to pārvaldība), ko operators, gaisakuģa operators vai regulētais subjekts ir izveidojis, dokumentējis, ieviesis un uzturējis saskaņā ar attiecīgi Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 59. pantu vai 75.o pantu vai Deleģētās regulas (ES) 2019/331 11. pantu;
- (12) “kontroles darbības” ir jebkura rīcība vai pasākumi, kurus operators, gaisakuģa operators vai regulētais subjekts veicis, lai mazinātu raksturīgos riskus;

▼ B

- (13) “nesaskanība” ir jebkurš no šiem gadījumiem:

▼ M2

- a) operatora emisiju ziņojuma verificēšanas nolūkā – operatora vai regulētā subjekta darbība vai bezdarbība, kas ir pretrunā siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujai un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām;
- b) gaisakuģa operatora emisiju ziņojuma verificēšanas nolūkā – gaisakuģa operatora darbība vai bezdarbība, kas ir pretrunā kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām;

▼ M1

- c) tā bāzlīnijas datu ziņojuma verificēšanas nolūkā, ko operators iesniedz saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2019/331 4. panta 2. punkta a) apakšpunktu, tā jaunas iekārtas datu ziņojuma verificēšanas nolūkā, ko operators iesniedz saskaņā ar minētās regulas 5. panta 2. punktu, vai gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas nolūkā – operatora darbība vai bezdarbība, kas ir pretrunā monitoringa metodikas plāna prasībām;

▼ B

- d) akreditācijas nolūkā atbilstīgi IV nodaļai – verificētāja darbība vai bezdarbība, kas ir pretrunā šīs regulas prasībām;

▼ M2

- (14) “objekts” ir
- a) gaisakuģa operatora emisiju ziņojuma verificācijas nolūkā – vieta, kur tiek definēts un pārvaldīts monitoringa process, arī vieta, kur tiek kontrolēti un uzglabāti relevanti dati un informācija;
- b) regulētā subjekta ziņojuma verificācijas nolūkā – vieta, kur tiek definēts un pārvaldīts monitoringa process, arī vieta, kur regulētais subjekts nosaka, kontrolē un uzglabā relevantus datus un informāciju par degvielas daudzumiem, ko regulētais subjekts nodod patērīnam Direktīvas 2003/87/EK III pielikumā uzskaitītajās darbībās;

▼ M2

- (15) “kontroles vide” ir vide, kurā darbojas iekšējās kontroles sistēma, un operatora, gaisakuģa operatora vai regulētā subjekta vispārējās pārvaldes darbības, kuru mērķis ir nodrošināt informētību par šo iekšējās kontroles sistēmu;
- (16) “raksturīgais risks” ir operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma vai regulētā subjekta ziņojuma parametra nosliece uz nepatiesiem apgalvojumiem, kas varētu būt būtiski atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem, pirms tiek ņemta vērā jebkādu saistītu kontroles darbību ietekme;
- (17) “kontroles risks” ir operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma vai regulētā subjekta ziņojuma parametra nosliece uz nepatiesiem apgalvojumiem, kas varētu būt būtiski atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem un ko kontroles sistēma laikus nenovērš vai nekonstatē un neizlabo;
- (18) “verifikācijas risks” ir no raksturīgā riska, kontroles riska un nekonstatēšanas riska atkarīgs risks, ka verificētājs dod nepienācīgu verifikācijas atzinumu, ja operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā vai regulētā subjekta ziņojumā ir būtiski nepatiesi apgalvojumi;
- (19) “pienācīga pārliecība” ir verifikācijas atzinumā apstiprinoši izteikta augsta, bet ne absolūta pārliecība, ka verificējamais operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums vai regulētā subjekta ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus;

▼ B

- (20) “analītiskas procedūras” ir analīze, kurā tiek novērtētas svārstības un tendences datus, tostarp tādu sakarību analīze, kuras ir pretrunā ar citu relevanto informāciju vai atšķiras no prognozētajiem lielumiem;

▼ M2

- (21) “iekšējā verifikācijas dokumentācija” ir visa iekšējā dokumentācija, ko verificētājs ir savācis kā dokumentārus pierādījumus un pamatojumu darbībām, kas tiek veiktas, lai verificētu operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu vai regulētā subjekta ziņojumu;
- (22) “ES ETS galvenais auditors” ir ES ETS auditors, kura uzdevums ir vadīt un pārraudzīt verifikācijas komandu un kurš atbild par operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma vai regulētā subjekta ziņojuma verificēšanu un ziņošanu par to;
- (23) “ES ETS auditors” ir atsevišķs verifikācijas komandas loceklis, kurš atbild par operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma vai regulētā subjekta ziņojuma verifikāciju un kurš nav ES ETS galvenais auditors;

▼B

- (24) “tehniskais eksperts” ir persona, kam ir padziļinātas zināšanas un specializācija konkrētā jautājumā, kas nepieciešamas verifikācijas darbību veikšanai III nodaļas nolūkā un akreditācijas darbību veikšanai V nodaļas nolūkā;
- (25) “pārlicības līmenis” ir verificētāja verifikācijas ziņojumā paustā pārlicības pakāpe, pamatojoties uz mērķi samazināt verifikācijas risku atbilstīgi verifikācijas uzdevuma apstākļiem;
- (26) “vērtētājs” ir persona, kuru valsts akreditācijas struktūra ieceļ, lai tas individuāli vai vērtēšanas komandas sastāvā novērtētu verificētāju atbilstoši šai regulai;
- (27) “galvenais vērtētājs” ir vērtētājs, kas kopumā atbild par verificētāja novērtēšanu saskaņā ar šo regulu;
- (28) “bāzlīnijas datu ziņojums” ir ziņojums, ko operators iesniedzis saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) ►**M1** 2019/331 ◀ 4. panta 2. punktu;
- (29) “jaunas iekārtas datu ziņojums” ir ziņojums, ko operators iesniedzis saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) ►**M1** 2019/331 ◀ 5. panta 2. punktu;

▼M1

- (30) “darbības līmeņa pārskata periods” ir piemērojamais periods pirms gada darbības līmeņa ziņojuma iesniegšanas saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/1842 3. panta 1. punktu.

*4. pants***Atbilstības prezumpcija**

Prezumē, ka verificētājs, kas pierāda savu atbilstību kritērijiem, kuri noteikti Regulas (EK) Nr. 765/2008 2. panta 9) punktā definētajos attiecīgajos saskaņotajos standartos vai to daļās, uz ko publicētas atsauces *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, atbilst šīs regulas II un III nodaļas prasībām, ciktāl piemērojamie saskaņotie standarti šīs prasības aptver; izņēmums ir šīs regulas 7. panta 1. punkts, 7. panta 4. punkts, 22. pants, 27. panta 1. punkts, 28. pants, 31. pants un 32. pants.

▼B*5. pants***Vispārējā akreditācijas sistēma**

Ja šajā regulā nav noteikti īpaši noteikumi par valsts akreditācijas struktūru sastāvu vai par darbībām un prasībām, kas saistītas ar akreditāciju, piemēro attiecīgos Regulas (EK) Nr. 765/2008 noteikumus.

▼ **M2**

II NODAĻA

OPERATORA VAI GAISAKUĢA OPERATORA ZIŅOJUMU VERIFIKĀCIJA▼ **B**

6. pants

Verifikācijas ticamība▼ **M2**

Verificētais emisiju ziņojums, bāzlīnijas datu ziņojums, jaunas iekārtas datu ziņojums vai gada darbības līmeņa ziņojums ir tāds, ka lietotāji var tam ticēt. Tas patiesi atspoguļo to, kas tajā jāuzrāda vai kā uzrādīšanu var pamatoti sagaidīt.

▼ **B**

Operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma verifikācijas process ir efektīvs un drošs līdzeklis, kas papildina kvalitātes nodrošināšanas un kvalitātes kontroles procedūras, sniedzot informāciju, ko operators vai gaisakuģa operators var izmantot emisiju monitoringa un ziņošanas pilnveidošanai.

7. pants

Verificētāja vispārīgie pienākumi

1. Verificētājs veic šajā nodaļā paredzēto verifikāciju un darbības, lai sagatavotu verifikācijas ziņojumu, kurā ar pienācīgu pārliecību secināts, ka operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā nav būtiski nepatiesu apgalvojumu.

2. Verificētājs plāno un veic verifikāciju ar profesionālu piesardzību, atzīstot, ka var pastāvēt apstākļi, kuru dēļ operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā ietvertā informācija var saturēt būtiski nepatiesus apgalvojumus.

3. Verificētājam verifikācija jāveic sabiedrības interesēs, neatkarīgi no operatora vai gaisakuģa operatora un kompetentajām iestādēm, kas atbild par Direktīvu 2003/87/EK.

4. Verificētājs verifikācijas laikā novērtē, vai

▼ **M1**

a) operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums ir pilnīgs un atbilst prasībām, kas noteiktas attiecīgi Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 X pielikumā, Deleģētās regulas (ES) 2019/331 IV pielikumā vai Īstenošanas regulas (ES) 2019/1842 3. panta 2. punktā;

▼ **M2**

b) operators vai gaisakuģa operators ir rīkojies saskaņā ar siltumnīcefekta gāzu emisijas atļaujas un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām, ja tiek veikta operatora emisiju ziņojuma verifikācija, un saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna prasībām, ja tiek veikta gaisakuģa operatora emisiju ziņojuma verifikācija;

▼ M1

- c) operators ir rīkojies saskaņā ar prasībām, kas noteiktas monitoringa metodikas plānā, kurš atbilst Deleģētās regulas (ES) 2019/331 8. pantam un kuru apstiprinājusi kompetentā iestāde, ja tiek veikta operatora bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācija;

▼ B

- d) operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma dati nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus;
- e) var sniegt informāciju par operatora vai gaisakuģa operatora datu plūsmas darbībām, kontroles sistēmu un saistītajām monitoringa un ziņošanas uzlabošanas procedūrām.

▼ M2

Atkāpjoties no b) apakšpunkta, verificētājs novērtē, vai Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā minētās sadzīves atkritumu incinerācijas (sadedzināšanas) iekārtas operators ir rīkojies saskaņā ar monitoringa plānu, ja dalībvalstis nav pieprasījušas, lai šai iekārtai būtu Direktīvas 2003/87/EK 4. pantā minētā siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja.

Šā punkta d) apakšpunkta nolūkā verificētājs no operatora vai gaisakuģa operatora iegūst skaidrus un objektīvus pierādījumus, kas pamato paziņotās agregētās emisijas vai bezmaksas iedalei relevantos datus, ņemot vērā visu pārējo informāciju, kas sniegta operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā.

▼ M1

5. Ja verificētājs atklāj, ka operators vai gaisakuģa operators nepilda Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066 vai operators nepilda Deleģēto regulu (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulu (ES) 2019/1842, verificētājs verifikācijas ziņojumā uz šo novirzi norāda arī tad, ja attiecīgi monitoringa plānu vai monitoringa metodikas plānu ir apstiprinājusi kompetentā iestāde.

▼ B

6. Ja kompetentā iestāde nav apstiprinājusi monitoringa plānu atbilstīgi Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 12. pantam, ja tas ir nepilnīgs vai ja pārskata periodā tajā ir izdarīti minētās Īstenošanas regulas 15. panta 3. vai 4. punktā minētie nozīmīgie grozījumi, kurus kompetentā iestāde nav pienācīgi apstiprinājusi, verificētājs iesaka operatoram vai gaisakuģa operatoram iegūt nepieciešamo apstiprinājumu no kompetentās iestādes.

Ja kompetentajai iestādei monitoringa metodikas plāns ir jāapstiprina pirms bāzlīnijas datu ziņojuma iesniegšanas atbilstīgi Deleģētās regulas (ES) ► **M1** 2019/331 ◀ 8. panta 4. punktam, bet monitoringa metodikas plāns nav apstiprināts vai tas ir nepilnīgs, vai tajā ir izdarīti minētās regulas 9. panta 5. punktā minētie nozīmīgie grozījumi, kurus kompetentā iestāde nav pienācīgi apstiprinājusi, verificētājs iesaka operatoram iegūt nepieciešamo apstiprinājumu no kompetentās iestādes.

▼B

Pēc apstiprinājuma saņemšanas no kompetentās iestādes verificētājs turpina, atkārtoti vai attiecīgi pielāgo verificācijas darbības.

Ja pirms verificācijas ziņojuma izdošanas apstiprinājums nav saņemts, verificētājs to norāda verificācijas ziņojumā.

*8. pants***Pienākumi pirms līguma noslēgšanas**

1. Pirms verificācijas uzdevuma uzņemšanās verificētājs iegūst pienācīgu izpratni par operatoru vai gaisakuģa operatoru un novērtē savas spējas veikt verificāciju. Šajā nolūkā verificētājs vismaz

- a) novērtē riskus, kas saistīti ar operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma verificēšanu saskaņā ar šo regulu;
- b) izskata operatora vai gaisakuģa operatora sniegto informāciju, lai noteiktu verificācijas apjomu;
- c) novērtē, vai verificācijas uzdevums ietilpst verificētāja akreditācijas jomā;
- d) novērtē, vai verificētājam ir nepieciešamā kompetence, personāls un resursi tādas verificācijas komandas izveidei, kas spētu izprast attiecīgās sarežģītības iekārtu vai gaisakuģa operatora un flotes darbību, kā arī to, vai verificētājs spēj sekmīgi pabeigt verificācijas darbības noteiktajā laikā;
- e) novērtē, vai verificētājs spēj nodrošināt, ka potenciālajai verificācijas komandai ir konkrētā operatora vai gaisakuģa operatora verificēšanai nepieciešamā kompetence un personāls;
- f) attiecībā uz katru prasīto verificācijas uzdevumu nosaka laiku, kas vajadzīgs pienācīgai verificācijas veikšanai.

2. Operators vai gaisakuģa operators sniedz verificētājam visu relevanto informāciju, kas ļauj verificētājam veikt 1. punktā minētās darbības.

*9. pants***Vajadzīgais laiks**

1. Nosakot, cik laika vajadzīgs verificācijas uzdevumam, kā minēts 8. panta 1. punkta f) apakšpunktā, verificētājs ņem vērā vismaz

- a) iekārtas vai gaisakuģa operatora darbību un flotes sarežģītību;
- b) informācijas līmeni un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna vai monitoringa metodikas plāna sarežģītību;

▼ B

- c) nepieciešamo būtiskuma līmeni;
- d) datu plūsmas darbību un operatora vai gaisakuģa operatora kontroles sistēmu sarežģītību un pilnīgumu;

▼ M2

- e) to, kur atrodas informācija un dati, kas saistīti ar siltumnīcefekta gāzu emisijām, vai bezmaksas iedalei relevantie dati.

▼ B

2. Verificētājs nodrošina, ka verificācijas līgumā tiek paredzēta iespēja pietādīt rēķinu ne tikai par līgumā paredzēto laiku, bet arī par papildu laiku, ja tiek konstatēts, ka stratēģiskajai analīzei, riska analīzei vai verificācijas darbībām šāds papildu laiks ir vajadzīgs. Situācijas, kur var būt vajadzība pēc papildu laika, ir vismaz šādas:

- a) ja verificācijas gaitā atklājas, ka operatora vai gaisakuģa operatora datu plūsmas darbības, kontroles darbības vai loģistika ir sarežģītāka, nekā sākotnēji domāts;
- b) ja verificācijas gaitā verificētājs datu kopās atklāj nepatiesus apgalvojumus, nesaskanības, nepietiekamus datus vai kļūdas.

3. Verificētājs atvēlēto laiku norāda iekšējā verificācijas dokumentācijā.

*10. pants***Informācija no operatora vai gaisakuģa operatora**

1. Pirms stratēģiskās analīzes un citos brīžos verificācijas gaitā operators vai gaisakuģa operators verificētājam uzrāda visus šādus dokumentus:

- a) operatora siltumnīcefekta gāzu emisijas atļauja, ja tiek veikta operatora emisiju ziņojuma verificācija;
- b) operatora vai gaisakuģa operatora monitoringa plāna jaunāko versiju, kā arī citas attiecīgās kompetentās iestādes apstiprinātās monitoringa plāna versijas un apstiprinājuma pierādījumu;

▼ M2

- c) operatora monitoringa metodikas plāna jaunākā versija, kā arī citas relevantas kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa metodikas plāna versijas, arī apstiprinājuma pierādījums;

▼ B

- d) operatora vai gaisakuģa operatora datu plūsmas darbību apraksts;

▼B

- e) operatora vai gaisakuģa operatora riska novērtējums, kas minēts attiecīgi Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 59. panta 2. punkta a) apakšpunktā vai Deleģētās regulas (ES) ►**M1** 2019/331 ◄ 11. panta 1. punktā, un apskats par vispārējo kontroles sistēmu,
- f) attiecīgā gadījumā Deleģētās regulas (ES) ►**M1** 2019/331 ◄ 7. panta 2. punkta c) apakšpunktā minēto vienkāršoto nenoteiktības novērtējumu;

▼M2

- g) kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā vai kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa metodikas plānā minētās procedūras, arī datu plūsmas darbību un kontroles darbību procedūras;
- h) attiecīgi operatora vai gaisakuģa operatora gada emisiju ziņojums, bāzlīnijas datu ziņojums, jaunas iekārtas datu ziņojums vai gada darbības līmeņa ziņojums;

▼B

- i) attiecīgā gadījumā – iepriekšējo iedales periodu bāzlīnijas datu ziņojumi attiecībā uz agrākajiem iedales posmiem un iepriekšējo gadu ziņojumi par gada aktivitātes līmeņiem, kas kompetentajai iestādei iesniegti Direktīvas 2003/87/EK 10.a panta 21. punkta nolūkā;
- j) attiecīgā gadījumā – Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 33. pantā minētais operatora paraugošanas plāns, ko apstiprinājusi kompetentā iestāde;
- k) ja pārskata periodā monitoringa plāns ir grozīts – dokuments, kurā reģistrēti visi šie grozījumi atbilstoši Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 16. panta 3. punktam;

▼M1

- ka) ja monitoringa metodikas plāns ir grozīts – ieraksti, kuros visi šie grozījumi reģistrēti, saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2019/331 9. pantu;
- l) attiecīgā gadījumā – Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 69. panta 1. un 4. punktā minētie ziņojumi;
- la) attiecīgā gadījumā informācija par to, kā operators novērsis nesaņikšanas vai izpildījis uzlabojumu ieteikumus, kas iekļauti verifikācijas ziņojumā par iepriekšējā gada darbības līmeņa ziņojumu vai relevantu bāzlīnijas datu ziņojumu;

▼M2

- lb) attiecīgā gadījumā Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punktā minētie energoauditu ziņojumi vai sertificētas energovadības sistēmas, kuros ietverti minēto auditu vai sertificēto energovadības sistēmu ieteikumi;

▼ M2

- lc) attiecīgā gadījumā relevanti pierādījumi, kas apliecina Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta pirmajā daļā minēto energoauditu vai sertificēto energovadības sistēmu ieteikumu īstenošanu, arī minētās regulas 22.a panta 2. punktā minētā ieteikumu īstenošanas procedūra;
- ld) relevanti pierādījumi, ka ir piemērojams viens no Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta otrās daļas nosacījumiem;

▼ B

- m) iepriekšējā gada vai iepriekšējā bāzlīnijas perioda verifikācijas ziņojums, ja verificētājs attiecīgi iepriekšējā gadā vai iepriekšējā bāzlīnijas periodā nav veicis konkrētā operatora vai gaisakuģa operatora verifikāciju;

▼ M1

- n) visa attiecīgā sarakste ar kompetento iestādi, jo īpaši informācija, kas attiecas uz paziņojumiem par grozījumiem attiecīgi monitoringa plānā vai monitoringa metodikas plānā, kā arī (attiecīgā gadījumā) ziņoto datu labojumi;

▼ B

- o) informācija par datubāzēm un datu avotiem, kurus izmanto monitoringa un ziņojumu sagatavošanas nolūkos, ieskaitot Eirokontroles vai citu attiecīgu organizāciju;
- p) ja verifikācija attiecas uz emisiju ziņojumu par iekārtu, kas veic ģeoloģisko siltumnīcefekta gāzu uzglabāšanu atļautā uzglabāšanas vietā saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK – minētajā direktīvā paredzētais monitoringa plāns un minētās direktīvas 14. pantā prasītie ziņojumi, kas aptver vismaz verificējamā emisiju ziņojuma pārskata periodu;
- q) attiecīgā gadījumā – kompetentās iestādes atļauja neveikt iekārtu apmeklējumus uz vietas atbilstīgi 31. panta 1. punktam;
- r) operatora sniegti pierādījumi, kas apliecina atbilstību monitoringa plānā noteiktajām pakāpju nenoteiktības robežvērtībām;
- s) jebkura cita relevanta informācija, kas nepieciešama verifikācijas plānošanai un veikšanai;

2. pirms verificētājs izsniedz verifikācijas ziņojumu, operators vai gaisakuģa operators iesniedz verificētājam galīgu, apstiprinātu un iekšēji validētu operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu.

*11. pants***Stratēģiskā analīze**

1. Verifikācijas sākumā verificētājs verifikācijas uzdevumu paredzamo raksturu, apjomu un sarežģītību novērtē, veicot visu to darbību stratēģisko analīzi, kuras attiecas uz iekārtu vai gaisakuģa operatoru.

▼B

2. Lai izprastu darbības, ko veic iekārta vai gaisakuģa operators, verificētājs apkopo un izskata informāciju, kas nepieciešama, lai novērtētu, vai verificācijas komanda ir pietiekami kompetenta verificācijas veikšanai, noteiktu, vai līgumā norādītais vajadzīgais laiks ir pareizi noteikts, un nodrošinātu, ka verificētājs spēj veikt nepieciešamo riska analīzi. Šajā informācijā iekļauj vismaz

- a) informāciju, kas minēta 10. panta 1. punktā;
- b) nepieciešamo būtiskuma līmeni;
- c) iepriekšējos gados veiktajā verificācijā iegūto informāciju, ja verificētājs verificē to pašu operatoru vai gaisakuģa operatoru.

3. Izskatot 2. punktā minēto informāciju, verificētājs novērtē vismaz šādus aspektus:

- a) operatora emisiju ziņojuma verificācijas nolūkā – Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. pantā minēto iekārtas kategoriju un iekārtā veiktās darbības;

▼M2

- b) gaisakuģa operatora emisiju ziņojuma verificācijas nolūkā – gaisakuģa operatora lielumu un veidu, informācijas sadalījumu dažādās vietās, kā arī lidojumu skaitu un veidu;
- c) kompetentās iestādes apstiprināto monitoringa plānu vai monitoringa metodikas plānu, kā arī attiecīgi minētajā monitoringa plānā vai monitoringa metodikas plānā izklāstītās monitoringa metodikas specifiku;
- d) emisijas avotu un avotu plūsmu raksturu, mērogu un sarežģītību, kā arī aprīkojumu un procesus, ar kuru palīdzību iegūti dati par emisijām vai bezmaksas iedalei relevantie dati, tostarp monitoringa plānā vai attiecīgi monitoringa metodikas plānā aprakstītās mērīšanas, aprēķina koeficientu izcelsmi un pielietojumu, kā arī citus primāros datu avotus;

▼B

- e) datu plūsmas darbības, kontroles sistēmu un kontroles vidi.

4. Veicot stratēģisko analīzi, verificētājs pārbauda vismaz šādus aspektus:

▼M2

- a) vai uzrādītais monitoringa plāns vai monitoringa metodikas plāns ir jaunākajā redakcijā un kompetentās iestādes apstiprināts;

▼M1

- b) vai monitoringa plāns pārskata periodā ir grozīts;
- ba) vai monitoringa metodikas plāns attiecīgi bāzlīnijas periodā vai darbības līmeņa pārskata periodā ir grozīts;

▼B

- c) attiecīgā gadījumā – vai par b) apakšpunktā minētajiem grozījumiem ir paziņots kompetentajai iestādei saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 15. panta 1. punktu vai 23. pantu, vai arī tos kompetentā iestāde ir apstiprinājusi saskaņā ar minētās Īstenošanas regulas 15. panta 2. punktu;

▼M1

- d) attiecīgā gadījumā – vai par ba) apakšpunktā minētajiem grozījumiem ir paziņots kompetentajai iestādei saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2019/331 9. panta 3. punktu, vai kompetentā iestāde tos ir apstiprinājusi saskaņā ar minētās regulas 9. panta 4. punktu.

▼B*12. pants***Riska analīze**

1. Lai sagatavotu, plānotu un īstenotu efektīvu verifikāciju, verificētājs identificē un analizē šādus elementus:

- a) raksturīgie riski;
- b) kontroles darbības;
- c) ja ir īstenotas b) apakšpunktā minētās kontroles darbības – kontroles riski attiecībā uz šo kontroles darbību efektivitāti.

2. Identificējot un analizējot 1. punktā minētos elementus, verificētājs ņem vērā vismaz

- a) 11. panta 1. punktā minētās stratēģiskās analīzes konstatējumus;
- b) informāciju, kas minēta 10. panta 1. punktā un 11. panta 2. punkta c) apakšpunktā;
- c) būtiskuma līmeni, kas minēts 11. panta 2. punkta b) apakšpunktā.

3. Ja verificētājs atzīst, ka operators vai gaisakuģa operators nav savā riska novērtējumā identificējis relevantos raksturīgos riskus un kontroles riskus, verificētājs par to informē operatoru vai gaisakuģa operatoru.

4. Attiecīgā gadījumā atbilstoši verifikācijas gaitā iegūtajai informācijai verificētājs pārskata riska analīzi un groza vai atkārtoti veicamās verifikācijas darbības.

*13. pants***Verifikācijas plāns**

1. Verificētājs sastāda verifikācijas plānu atbilstoši stratēģiskās analīzes un riska analīzes gaitā iegūtajai informācijai un identificētajiem riskiem, un tajā ietilpst vismaz:

- a) verifikācijas programma, kur aprakstīts verifikācijas darbību raksturs un apjoms, kā arī laiks un veids, kādā šīs darbības veicamas;
- b) testēšanas plāns, kur izklāstīts kontroles darbību, kā arī kontroles darbību procedūru testēšanas apjoms un metodes;

▼ M2

- c) datu paraugošanas plāns, kur izklāstīts tās datu paraugošanas tvērums un metodes, kas saistīta ar datu punktiem, kuri ir pamatā agregētajām emisijām operatora vai gaisakuģa operatora emisiju ziņojumā vai agregētajiem bezmaksas iedalei relevantajiem datiem operatora bāzlīnijas datu ziņojumā, jaunas iekārtas datu ziņojumā vai gada darbības līmeņa ziņojumā.

▼ B

- 2. Verificētājs 1. punkta b) apakšpunktā minēto testēšanas plānu sastāda tā, lai verificētājs varētu noteikt, cik lielā mērā uz relevantajām kontroles darbībām var paļauties, novērtējot atbilstību 7. panta 4. punkta b), c) vai d) apakšpunktā vai otrajā daļā minētajām prasībām.

Nosakot paraugu lielumu un paraugošanas darbības kontroles darbību testēšanas vajadzībām, verificētājs ņem vērā šādus elementus:

- a) raksturīgie riski;
- b) kontroles vide;
- c) relevantās kontroles darbības;
- d) nepieciešamība sniegt verificācijas atzinumu ar pienācīgu pārliecību.

- 3. Nosakot paraugu lielumu un paraugošanas darbības 1. punkta c) apakšpunktā minētās datu paraugošanas vajadzībām, verificētājs ņem vērā šādus elementus:

- a) raksturīgie riski un kontroles riski;
- b) analītisko procedūru rezultāti;
- c) nepieciešamība sniegt verificācijas atzinumu ar pienācīgu pārliecību;
- d) būtiskuma līmenis;
- e) tas, cik būtisks ir atsevišķa datu elementa devums vispārējā datu kopā.

- 4. Verificētājs sastāda un īsteno verificācijas plānu tā, lai samazinātu verificācijas risku līdz pieņemamam līmenim un tādējādi iegūtu pienācīgu pārliecību, ka operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus.

- 5. Verificētājs verificācijas gaitā atjaunina riska analīzi un verificācijas plānu un pielāgo verificācijas darbības, ja tiek konstatēti papildu riski, kas jāsamazina, vai ja faktiskais risks ir mazāks par sākotnēji prognozēto.

*14. pants***Verifikācijas darbības**

Verificētājs īsteno verificācijas plānu un, balstoties uz riska analīzi, pārbauda kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna vai monitoringa metodikas plāna īstenošanu.

▼B

Šajā nolūkā verificētājs veic vismaz substantīvo testēšanu, kas sastāv no analītiskām procedūrām, datu verificācijas un monitoringa metodikas pārbaudes, un pārbauda

- a) datu plūsmas darbības un datu plūsmā izmantotās sistēmas, ieskaitot informācijas tehnoloģiju sistēmas;
- b) vai operatora vai gaisakuģa operatora kontroles darbības ir pienācīgi dokumentētas, īstenotas, uzturētas un spēj mazināt raksturīgos riskus;
- c) vai monitoringa plānā vai monitoringa metodikas plānā izklāstītās procedūras spēj mazināt raksturīgos riskus un kontroles riskus un vai procedūras ir īstenotas, pietiekami dokumentētas un pienācīgi uzturētas.

Otrās daļas a) punkta nolūkā verificētājs izseko datu plūsmai atbilstoši datu plūsmas darbību secībai un mijiedarbībai no primārā avota datiem līdz operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma sastādīšanai.

*15. pants***Analītiskās procedūras**

1. Verificētājs izmanto analītiskās procedūras, lai novērtētu datu ticamību un pilnīgumu, ja par nepieciešamību pēc šādām analītiskām procedūrām liecina raksturīgie riski, kontroles riski un operatora vai gaisakuģa operatora kontroles darbību adekvātums.

2. Veicot 1. punktā minētās analītiskās procedūras, verificētājs novērtē ziņojumā iekļautos datus, lai identificētu potenciālās riska jomas un pēc tam validētu un piesaknotu plānotās verificācijas darbības. Verificētājs vismaz:

- a) novērtē svārstību un tendenču ticamību laika gaitā vai starp salīdzināmām vienībām;
- b) identificē uzkrītošas izlecošās vērtības, negaidītus datus un datu iztrūkumus.

3. Piemērojot 1. punktā minētās analītiskās procedūras, verificētājs veic šādas procedūras:

- a) sākotnējās analītiskās procedūras ar agregētajiem datiem, pirms tiek veiktas 14. pantā minētās darbības, nolūkā izprast ziņojumā ietverto datu raksturu, sarežģītību un relevantumu;
- b) substantīvas analītiskas procedūras ar agregētajiem datiem un šo datu pamatā esošajiem datu punktiem nolūkā identificēt potenciālas strukturālas kļūdas un uzkrītošas izlecošās vērtības;
- c) noslēguma analītiskās procedūras ar agregētajiem datiem nolūkā nodrošināt, ka visas verificācijas procesā atklātās kļūdas ir pareizi novērstas.

▼ B

4. Ja verificētājs identificē izlecošās vērtības, svārstības, tendences, iztrūkstošus datus vai datus, kas nav saskanīgi ar pārējo relevanto informāciju vai ievērojami atšķiras no prognozētajiem lielumiem vai attiecībām, verificētājs no operatora vai gaisakuģa operatora prasa paskaidrojumus, kas jāpamato ar attiecīgiem papildu pierādījumiem.

Balstoties uz sniegtajiem paskaidrojumiem un papildu pierādījumiem, verificētājs novērtē ietekmi uz verifikācijas plānu un veicamajām verifikācijas darbībām.

*16. pants***Datu verifikācija**

1. Verificētājs verificē operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā sniegtos datus, veicot detalizētu datu testēšanu, tostarp izsekojot datus līdz primārajam datu avotam, salīdzinot datus ar ārējiem datu avotiem, veicot to saskaņošanu, pārbaudot attiecīgo datu robežvērtības un veicot pārrēķinus.

2. Šā panta 1. punktā minētās datu verifikācijas ietvaros un ņemot vērā apstiprināto monitoringa plānu vai monitoringa metodikas plānu, tostarp šajā plānā aprakstītās procedūras, verificētājs pārbauda:

a) operatora emisiju ziņojuma verifikācijas nolūkā – iekārtas robežas;

▼ M1

b) operatora bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma nolūkā – iekārtas un tās apakšiekārtu robežas;

c) operatora emisiju ziņojuma, bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācijas nolūkā – cik pilnīgi ir norādītas avota plūsmas un emisiju avoti, kā aprakstīts attiecīgi kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā vai monitoringa metodikas plānā;

▼ M2

d) gaisakuģa operatora emisiju ziņojuma verifikācijas nolūkā – cik pilnīgi norādīti Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā minētā aviācijas darbībā iesaistītie lidojumi, par kuriem gaisakuģa operators atbild, un cik pilnīgi ir emisiju dati;

e) gaisakuģa operatora emisiju ziņojuma verifikācijas nolūkā – vai pastāv konsekvence starp paziņotajiem datiem un masas un līdzsvara dokumentāciju;

▼ B

f) gaisakuģa operatora emisiju ziņojuma verifikācijas nolūkā – vai pastāv konsekvence starp agregēto degvielas patēriņu un datiem par aviācijas darbības veicošajam gaisa kuģim iegādāto vai kā citādi piegādāto degvielu;

▼M2

- fa) gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas nolūkā – Delegētās regulas (ES) 2019/331 16. panta 5. punktā, 19., 20. vai 21. pantā norādīto parametru pareizību, kā arī Īstenošanas regulas (ES) 2019/1842 6. panta 1., 2. un 4. punktā prasīto datu pareizību;

▼B

- g) vai pastāv konsekvence starp agregētajiem paziņotajiem datiem operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā un primārā avota datiem;
- h) ja operators izmanto uz mērījumiem balstītu metodiku, kas minēta Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 21. panta 1. punktā – izmērītos lielumus, izmantojot aprēķinu rezultātus, ko operators veicis saskaņā ar minētās Īstenošanas regulas 46. pantu;
- i) vai dati ir uzticami un pareizi.

3. Lai pārbaudītu, cik pilnīgi ir 2. punkta c) apakšpunktā minētie dati par lidojumu, verificētājs izmanto gaisakuģa operatora gaisa satiksmes datus, tostarp datus, ko apkopojusi Eirokontrole vai citas attiecīgas iestādes, kuras var apstrādāt gaisa satiksmes informāciju, piemēram, to, kas pieejama Eirokontrolei.

*17. pants***Monitoringa metodikas pareizas piemērošanas verifikācija**

1. Verificētājs pārbauda monitoringa metodoloģijas pareizu pielietojumu un īstenošanu saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprināto monitoringa plānu, tostarp šīs monitoringa metodoloģijas konkrētus elementus.

2. Operatora emisiju ziņojuma verificēšanas nolūkā verificētājs pārbauda, vai pareizi piemērots un īstenots Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 33. pantā minētais un kompetentās iestādes apstiprinātais paraugošanas plāns.

3. ►**M1** Operatora bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas nolūkā verificētājs pārbauda, vai monitoringa metodikas plānā noteiktā datu vākšanas un monitoringa metodika piemērota pareizi, tostarp: ◀

- a) vai visi dati par emisijām, ielaidi, izlaidi un enerģijas plūsmām ir pareizi ieskaitīti apakšiekārtās, ievērojot sistēmas robežas, kuras minētas Delegētās regulas (ES) ►**M1** 2019/331 ◀ I pielikumā;
- b) vai dati ir pilnīgi un vai nav radušies datu iztrūkumi vai divkārša uzskaitē;
- c) vai darbības līmeņi attiecībā uz produkta līmeņatzīmēm ir noteikti, pareizi piemērojot Delegētās regulas (ES) ►**M1** 2019/331 ◀ I pielikumā uzskaitītās definīcijas;

▼ B

- d) vai siltuma līmeņatzīmes apakšiekārtu, centralizētās siltumapgādes apakšiekārtu, kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu un procesa emisiju apakšiekārtu darbības līmeņi ir pareizi ieskaitīti atkarībā no saražotās produkcijas un atbilstoši deleģētajiem aktiem, kas pieņemti uz Direktīvas 2003/87/EK 10.b panta 5. punkta pamata;

▼ M1

- e) attiecīgā gadījumā – vai enerģijas patēriņš uz katru apakšiekārtu ir attiecināts pareizi;

▼ M2

- f) vai Deleģētās regulas (ES) 2019/331 16. panta 5. punktā, 19., 20. vai 21. pantā norādīto parametru vērtības pamatā ir pareiza minētās regulas piemērošana;

▼ M1

- g) gada darbības līmeņa ziņojuma un jaunas iekārtas datu ziņojuma verificēšanas nolūkā – normālas ekspluatācijas sākuma dienu, kas minēta Deleģētās regulas (ES) 2019/331 5. panta 2. punktā;

- h) gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas nolūkā – vai Deleģētās regulas (ES) 2019/331 IV pielikuma 2.3.–2.7. punktā norādītie parametri, kas attiecas uz iekārtu, ir saskaņā ar monitoringa metodikas plānu monitorēti un ziņoti pareizi.

4. Ja pārvietots CO₂ tiek atskaitīts saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 49. pantu vai pārvietots N₂O netiek uzskaitīts kā emitēts saskaņā ar minētās regulas 50. pantu un pārvietoto CO₂ vai N₂O mēra gan nododošā, gan saņemošā iekārta, verificētājs pārbauda, vai atšķirības starp izmērītajām vērtībām abās iekārtās var izskaidrot ar mērīšanas sistēmu nenoteiktību un vai abu iekārtu emisiju ziņojumos ir izmantota pareiza izmērīto vērtību vidējā aritmētiskā vērtība.

▼ B

Ja atšķirības starp izmērītajām vērtībām abās iekārtās nevar izskaidrot ar mērīšanas sistēmu nenoteiktību, verificētājs pārbauda, vai ir veiktas korekcijas, lai izlīdzinātu atšķirības starp izmērītajām vērtībām, vai šīs korekcijas bijušas piesardzīgas un vai kompetentā iestāde ir šādas korekcijas apstiprinājusi.

▼ M1

▼ M2

5. Lai verificētu operatora emisiju ziņojumu, verificētājs 1. punktā minētās pārbaudes ietvaros pārbauda operatora pierādījumus, kas apliecina atbilstību Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–7. un 10. punktā noteiktajiem ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma kritērijiem.

6. Ja biodegvielu vai atbilstīgo aviācijas degvielu var fiziski attiecināt uz Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā minētu lidojumu, verificētājs pārbauda, vai biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas daudzums ir pareizi attiecināts uz lidojumu tieši pēc degvielas uzpildes.

▼ **M2**

Ja veic vairākus secīgus lidojumus bez degvielas uzpildes starp šiem secīgajiem lidojumiem, verificētājs pārbauda, vai biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas daudzums uz šiem lidojumiem ir attiecināts proporcionāli saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā norādīto pieeju un rakstisko procedūru, ko gaisakuģa operators ieviesis, lai nodrošinātu pienācīgu biodegvielas vai atbilstīgas aviācijas degvielas attiecināšanu.

Ja biodegvielu vai atbilstīgo aviācijas degvielu nevar fiziski lidlaukā attiecināt uz konkrētu lidojumu, verificētājs pārbauda, vai

- a) biodegviela vai atbilstīgā aviācijas degviela gaisakuģa operatora emisiju ziņojumā ir pareizi attiecināta uz lidlauku pāriem;
- b) kopējais biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas daudzums nepārsniedz kopējo degvielas daudzumu, ko šis gaisakuģa operators ziņojis par lidojumiem, par kuriem jānodod kvotas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 12. panta 3. punktu un kuri veikti no lidlauka, kurā biodegviela vai atbilstīgā aviācijas degviela piegādāta;
- c) kopējais biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas daudzums, par ko jānodod kvotas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 12. panta 3. punktu, nepārsniedz kopējo iegādātās biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas daudzumu, no kura atskaitīts kopējais trešām personām pārdotais biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas daudzums;
- d) katram lidlauku pārim agregētā uz lidojumiem attiecinātās biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas biomasas frakcija nepārsniedz konkrētajai biodegvielai vai atbilstīgajai aviācijas degvielai noteikto maksimālo piejaukuma limitu, kas sertificēts saskaņā ar atzītu starptautisku standartu, ja šāds limits ir piemērojams;
- e) agregētā biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas biomasas frakcija nepārsniedz biomasas daudzumu, par kuru ir sniegti pierādījumi par Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–7. un 10. punktā noteikto ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu aiztaupījuma kritēriju izpildi;
- f) tie paši biodegvielas vai atbilstīgās aviācijas degvielas daudzumi nav uzskaitīti senākā ziņojumā vai citā sistēmā vai tos nav uzskaitījuši kāda cita persona.

*17.a pants***Energoefektivitātes ieteikumu īstenošanas pārbaudes**

1. Ievērojot prasības par nosacījumu izpildi saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a pantu, verificētājs pārbauda Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 3. punktā minēto energoauditu vai sertificēto energovadības sistēmu ieteikumu īstenošanu un apstiprina, ka minēto ieteikumu īstenošana ir pabeigta.

2. Lai apstiprinātu, ka 1. punktā minēto ieteikumu īstenošana ir pabeigta, verificētājs pārbauda, vai

▼ **M2**

- a) ir ievērota, pietiekami dokumentēta un pienācīgi uzturēta Deleģētās regulas 2019/331 22.a panta 2. punktā minētā ieteikumu īstenošanas procedūra;
- b) operators ir veicis konkrētus pasākumus, lai ieteikumus īstenotu;
- c) ir pierādījumi par īstenošanas pabeigšanu, arī to, vai šie ieteikumi ir atzīmēti kā pabeigti šā punkta a) apakšpunktā minētajā procedūrā.

*17.b pants***Pārbaude, kā piemērotas Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta otrajā daļā uzskaitītās atkāpes**

1. Ja šīs regulas 17.a pantā minēto ieteikumu īstenošana nav pabeigta, verificētājs novērtē operatora sniegtos pierādījumus un pārbauda, vai

- a) Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta otrās daļas f) apakšpunktā minētie energoefektivitātes ieteikumi nav izdoti pirmajos četros bāzlīnijas perioda gados;
- b) ieteikumi neradītu enerģijas ietaupījumus iekārtā veiktā rūpnieciskā procesa sistēmas robežās;
- c) Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta otrās daļas a) apakšpunktā minētais atmaksāšanās laiks pārsniedz trīs gadus;
- d) vēl nav iestājušies iekārtai specifiski ekspluatācijas apstākļi (arī plānoti vai neplānoti tehniskās apkopes periodi), uz kuru pamata noteikts atmaksāšanās periods;
- e) ieteikumu īstenošanai vajadzīgo investīciju izmaksas pārsniedz Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunktā norādītās sliekšņvērtības;
- f) relevantajā bāzlīnijas periodā vai pēc tā ir īstenoti citi pasākumi, kuru rezultātā panākti siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumi, kas ir līdzvērtīgi tiem, kuri attiecībā uz iekārtu ieteikti energoaudita ziņojumā vai sertificētā energovadības sistēmā.

2. Ja Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta otrās daļas a) apakšpunktā minētais atmaksāšanās laiks energoaudita ziņojumā, sertificētajā energovadības sistēmā vai ar zvērestu apliecinātā energoauditora deklarācijā nav norādīts, verificētājs pārbauda šādus aspektus:

▼ M2

- a) atmaksāšanās laika noteikšanai izmantotās informācijas derīgums,
 - b) atmaksāšanās laika noteikšanai izmantotās metodes pareiza piemērošana.
3. Lai novērtētu 1. punkta f) apakšpunktā minēto pasākumu īstenošanu, verificētājs pārbauda un apstiprina, vai
- a) operators ir īstenojis alternatīvos pasākumus un vai to īstenošana ir pabeigta,
 - b) ir panākti 1. punkta f) apakšpunktā minētie līdzvērtīgie siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājumi.

▼ B*18. pants***Iztrūkstošiem datiem piemēroto metožu verifikācija**

1. Ja ir izmantotas kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā izklāstītās metodes, lai papildinātu trūkstošos datus saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 66. pantu, verificētājs pārbauda, vai izmantotās metodes atbilstošas konkrētajai situācijai un tikušas pareizi piemērotas.

Ja operators vai gaisakuģa operators ir saņēmis kompetentās iestādes apstiprinājumu citu, nevis pirmajā daļā minēto metožu izmantošanai saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 66. pantu, verificētājs pārbauda, vai apstiprinātā pieceja ir pareizi piemērota un pienācīgi dokumentēta.

Ja operators vai gaisakuģa operators nevar laikus saņemt šādu apstiprinājumu, verificētājs pārbauda, vai pieceja, ko operators vai gaisakuģa operators izmanto, lai iegūtu iztrūkstošos datus, nodrošina to, ka netiek aprēķinātas pārāk mazas emisijas un ka šī pieceja nenoved pie būtiski nepatiesiem apgalvojumiem.

2. Verificētājs pārbauda, cik efektīvas ir operatora vai gaisakuģa operatora īstenotās kontroles darbības, kuru mērķis ir nepieļaut Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 66. pantā minēto datu iztrūkumu rašanos.

▼ M1

3. Ja datu iztrūkumi radušies bāzlīnijas datu ziņojumos, jaunas iekārtas datu ziņojumos vai gada darbības līmeņa ziņojumos, verificētājs pārbauda, vai monitoringa metodikas plānā, kā paredz Deleģētās regulas (ES) 2019/331 12. pants, ir paredzētas metodes, kā rīkoties datu iztrūkuma gadījumos, vai šīs metodes ir piemērotas konkrētajai situācijai un vai tās ir piemērotas pareizi.

Ja monitoringa metodikas plānā neviena piemērojama metode, kā rīkoties datu iztrūkuma gadījumā, nav noteikta, verificētājs pārbauda, vai pieceja, ko operators izmantojis iztrūkstošo datu kompensēšanai, balstās uz pienācīgiem pierādījumiem, un pārliecinās, ka Deleģētās regulas (ES) 2019/331 IV pielikumā vai Īstenošanas regulas (ES) 2019/1842 3. panta 2. punktā prasītie dati nav aplēsti ne par zemu, ne par augstu.

19. pants

Nenoteiktības novērtējums

1. Ja saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066 operatoram ir jāpierāda atbilstība darbības datu un aprēķina koeficientu nenoteiktības robežvērtībām, verificētājs apstiprina nenoteiktības līmeņa aprēķināšanai izmantotās informācijas derīgumu saskaņā ar apstiprināto monitoringa plānu.
2. Ja operators izmanto Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 22. pantā minēto monitoringa metodiku, kas nav balstīta pakāpēs, verificētājs pārbauda šādus aspektus:
 - a) vai operators ir nenoteiktību novērtējis un kvantificējis, un tas pierāda, ka ir ievērota siltumnīcefekta gāzu emisijas gada līmenim noteiktā vispārējā nenoteiktības robežvērtība saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 22. panta c) punktu;
 - b) vai nenoteiktības novērtēšanā un kvantificēšanā izmantotā informācija ir derīga;
 - c) vai nenoteiktības novērtēšanā un kvantificēšanā izmantotā vispārējā pieeja atbilst minētās Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 22. panta b) punktam;
 - d) vai ir sniegti pierādījumi tam, ka ir ievēroti Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 22. panta a) apakšpunktā izklāstītie monitoringa metodikas nosacījumi.
3. Ja Regulā (ES) ►**M1** 2019/331 ◀ paredzēts, ka operatoram jāveic vienkāršots nenoteiktības novērtējums, verificētājs pārliecinās par novērtējumā izmantotās informācijas derīgumu.

20. pants

Paraugošana

1. Pārbaudot 14. panta b) un c) punktā minēto kontroles darbību un procedūru saskanību vai veicot 15. un 16. pantā minētās pārbaudes, verificētājs var izmantot konkrētai iekārtai vai gaisakuģa operatoram piemērotas paraugošanas metodes, ja, pamatojoties uz riska analīzi, paraugošana ir pamatota.
2. Ja verificētājs paraugošanas gaitā konstatē nesaskanību vai nepatiesu apgalvojumu, tad, lai novērtētu nesaskanības vai nepatiesā apgalvojuma ietekmi uz paziņotajiem datiem, verificētājs no operatora vai gaisakuģa operatora prasa skaidrojumu par nesaskanības vai nepatieso apgalvojumu galvenajiem cēloņiem. Balstoties uz minētā novērtējuma rezultātiem, verificētājs nosaka, vai ir nepieciešamas papildu verificācijas darbības, vai ir jāpalielina paraugošanas apjoms un kura datu kopas daļa operatoram vai gaisakuģa operatoram ir jāizlabo.
3. Verificētājs iekšējā verificācijas dokumentācijā dokumentē 14.–17. pantā minēto pārbaudžu rezultātus, ieskaitot informāciju par papildu paraugiem.

▼B*21. pants***Objektu apmeklējumi**

1. Verifikācijas procesa gaitā verificētājs piemērotā laikā vienreiz vai vairākkārt apmeklē objektu, lai novērtētu mēraparātu un monitoringa sistēmu darbību, rīkotu pārrunas, īstenotu šajā nodaļā prasītās darbības, kā arī apkopotu pietiekami daudz informācijas un pierādījumu, kas verificētajam ļautu noteikt, vai operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā nav būtiski nepatiesu apgalvojumu.
2. Operators vai gaisakuģa operators nodrošina verificētajam pieeju saviem objektiem.
3. Operatora emisiju ziņojuma verifikācijas vajadzībām verificētājs apmeklē objektu arī tālab, lai novērtētu iekārtas robežas, kā arī to, cik pilnīgi norādītas avota plūsmas un emisijas avoti.

▼M1

4. Operatora bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma un gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas vajadzībām verificētājs apmeklē objektu arī tālab, lai novērtētu iekārtas un tās apakšiekārtu robežas, kā arī to, cik pilnīgi norādītas avota plūsmas, emisijas avoti un tehniskie savienojumi.
5. Operatora emisiju ziņojuma, bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas vajadzībām verificētājs, pamatojoties uz riska analīzi, pieņem lēmumu, vai nepieciešams apmeklēt vēl citus objektus, arī gadījumos, kad dažas relevantās datu plūsmas darbības un kontroles darbības tiek veiktas citur, piemēram, uzņēmuma galvenajā mītnē un citos birojos ārpus objekta teritorijas.

▼B*22. pants***Nepatiesu apgalvojumu, nesaskanību un neatbilstības novēršana**

1. ►**M1** Ja verificētājs verifikācijas gaitā ir konstatējis nepatiesus apgalvojumus, nesaskanības vai neatbilstību (attiecīgā gadījumā) Komisijas Īstenošanas regulai (ES) 2018/2066, Deleģētajai regulai (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulai (ES) 2019/1842, verificētājs par tiem laikus informē operatoru vai gaisakuģa operatoru un pieprasa izdarīt attiecīgus labojumus. ◀

Operators vai gaisakuģa operators izlabo visus nepatiesos apgalvojumus vai nesaskanības, par ko tam paziņots.

▼M1

Ja konstatēta neatbilstība Īstenošanas regulai (ES) 2018/2066, Deleģētajai regulai (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulai (ES) 2019/1842, operators vai gaisakuģa operators par to informē kompetento iestādi un neatbilstību bez liekas kavēšanās novērš.

2. Verificētājs iekšējā verifikācijas dokumentācijā visus nepatiesos apgalvojumus, nesaskanības vai neatbilstību Īstenošanas regulai (ES) 2018/2066, Deleģētajai regulai (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulai (ES) 2019/1842, ko operators vai gaisakuģa operators verifikācijas gaitā novērsis, dokumentē un atzīmē kā novērstus.

▼B

3. Ja operators vai gaisakuģa operators nepatiesos apgalvojumus vai nesaskanības, par ko tam paziņojis verificētājs saskaņā ar 1. punktu, nav izlabojis, pirms verificētājs izdevis verificācijas ziņojumu, tad, lai novērtētu nesaskanību vai nepatiesu apgalvojumu ietekmi uz paziņotajiem datiem, verificētājs no operatora vai gaisakuģa operatora prasa skaidrojumu par galvenajiem nesaskanību vai nepatieso apgalvojumu cēloņiem.

▼M2

Verificētājs nosaka, vai neizlabotie nepatiesie apgalvojumi atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem būtiski ietekmē kopējos paziņotos emisiju datus vai bezmaksas iedalei relevantos datus. Novērtējot nepatieso apgalvojumu būtiskumu, verificētājs ņem vērā nepatieso apgalvojumu apmēru un būtību, kā arī konkrētos to rašanās apstākļus.

▼B

Verificētājs novērtē, vai neizlabotā nesaskanība atsevišķi vai kopā ar citām nesaskanībām ietekmē paziņotos datus un vai tas noved pie būtiski nepatiesa apgalvojuma.

▼M1

Ja operators vai gaisakuģa operators neatbilstību Īstenošanas regulai (ES) 2018/2066, Deleģētajai regulai (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulai (ES) 2019/1842 saskaņā ar 1. punktu nav novērsis, pirms verificētājs izdod verificācijas ziņojumu, tad verificētājs novērtē, vai nenovērstā neatbilstība ietekmē ziņotos datus un vai tas noved pie būtiski nepatiesa apgalvojuma.

▼B

Verificētājs var uzskatīt nepatiesus apgalvojumus par būtiskiem pat tad, ja šie nepatiesie apgalvojumi atsevišķi vai kopā ar citiem nepatiesiem apgalvojumiem nesasniedz 23. pantā minēto būtiskuma robežvērtību, ja šādi apsvērumi ir pamatoti ar nepatieso apgalvojumu apjomu un būtību un ar to konkrētajiem rašanās apstākļiem.

23. pants

Būtiskuma līmenis

1. Emisiju ziņojumu verificēšanas nolūkā būtiskuma līmenis ir 5 % no kopējā paziņotā emisiju apjoma verificējamajā pārskata periodā attiecībā uz:

a) Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajām A kategorijas iekārtām un šīs pašas Īstenošanas regulas 19. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajām B kategorijas iekārtām;

b) gaisakuģa operatoriem, kuru gada emisijas ir vienādas ar vai mazākas par 500 kilotonnām fosilā CO₂.

2. Emisiju ziņojumu verificēšanas nolūkā būtiskuma līmenis ir 2 % no kopējā paziņotā emisiju apjoma verificējamajā pārskata periodā attiecībā uz:

a) Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētajām C kategorijas iekārtām;

b) gaisakuģa operatoriem, kuru gada emisijas ir lielākas par 500 kilotonnām fosilā CO₂.

▼ **M2**▼ **B**

4. ► **M1** Bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas nolūkā būtiskuma līmenis ir 5 % no kopējās ziņotās vērtības šādiem lielumiem: ◀

- a) iekārtas kopējām emisijām, ja dati ir par emisijām;
- b) importētā un saražotā izmērāmā siltuma neto summas, ja dati ir par izmērāmo siltumu;
- c) attiecīgā gadījumā – iekārtā importēto un saražoto atlikumgāzu apjomu summas;
- d) katras relevantās produkta līmeņatzīmes darbības līmeņa (katrai apakšiekārtai atsevišķi).

24. pants

Verifikācijas konstatējumu sagatavošana

Pabeidzot verifikāciju un izvērtējot verifikācijas gaitā iegūto informāciju, verificētājs:

- a) pārbauda operatora vai gaisakuģa operatora galīgos datus, tostarp datus, kas tika koriģēti, balstoties uz verifikācijas gaitā iegūto informāciju;
- b) izskata operatora vai gaisakuģa operatora piesauktos iemeslus, kāpēc pastāv atšķirības starp galīgajiem datiem un iepriekš sniegtajiem datiem;
- c) izskata iznākumu novērtēšanai, kas veikta, lai noteiktu, vai kompetentās iestādes apstiprinātais monitoringa plāns vai monitoringa metodikas plāns, tostarp šajā plānā aprakstītās procedūras, ir pareizi īstenots;
- d) novērtē, vai verifikācijas risks ir pieņemami neliels, lai iegūtu pienācīgu pārlicību;
- e) nodrošina, ka ir savākti pietiekami pierādījumi tam, lai varētu sniegt verifikācijas atzinumu ar pienācīgu pārlicību, ka ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus;
- f) nodrošina, ka verifikācijas process ir pilnībā dokumentēts iekšējā verifikācijas dokumentācijā un ka verifikācijas ziņojumā var sniegt galīgo atzinumu.

▼B*25. pants***Neatkarīga izskatīšana**

1. Pirms verifikācijas ziņojuma izsniegšanas verificētājs iekšējo verifikācijas dokumentāciju un verifikācijas ziņojumu iesniedz neatkarīgam izskatītājam.
2. Neatkarīgais izskatītājs nedrīkst būt veicis nekādas tādas verifikācijas darbības, kuras tam tagad ir jāizskata.
3. Neatkarīgā izskatīšana aptver visu šajā nodaļā aprakstīto un iekšējā verifikācijas dokumentācijā dokumentēto verifikācijas procesu.

Neatkarīgais izskatītājs izskatīšanu veic tā, lai nodrošinātu, ka verifikācijas process ir noticis atbilstoši šai regulai, ka 41. pantā minētās verifikācijas darbību procedūras ir pareizi veiktas un ka ir pielietota pienācīga profesionālā rūpība un spriestspēja.

Neatkarīgais izskatītājs arī novērtē, vai savākie pierādījumi ir pietiekami, lai verificētājs varētu ar pienācīgu pārliecību izdot verifikācijas ziņojumu.

4. Ja rodas apstākļi, kuru rezultātā pēc izskatīšanas verifikācijas ziņojumā vajadzīgas izmaiņas, neatkarīgais izskatītājs izskata arī šādas izmaiņas un pierādījumus.
5. Verificētājs pienācīgi pilnvaro personu, kas apliecina verifikācijas ziņojuma autentiskumu, balstoties uz neatkarīgā izskatītāja secinājumiem un iekšējā verifikācijas dokumentācijā sniegtajiem pierādījumiem.

*26. pants***Iekšējā verifikācijas dokumentācija**

1. Verificētājs sagatavo un apkopo iekšējo verifikācijas dokumentāciju, kas satur vismaz:

- a) veikto verifikācijas darbību rezultātus;
- b) stratēģisko analīzi, riska analīzi un verifikācijas plānu;

▼M2

- c) informāciju, kas ir pietiekama, lai pamatotu verifikācijas atzinumu, arī pamatojumus spriedumiem, vai konstatētie nepatiesie apgalvojumi būtiski ietekmē paziņotos emisiju datus vai bezmaksas iedalei relevantos datus vai ne.

▼B

2. 1. punktā minēto iekšējo verifikācijas dokumentāciju sagatavo tā, lai 25. pantā minētais neatkarīgais izskatītājs un valsts akreditācijas struktūra var novērtēt, vai verifikācija ir veikta saskaņā ar šo regulu.

Pēc verifikācijas ziņojuma autentiskuma apliecināšanas saskaņā ar 25. panta 5. punktu verificētājs neatkarīgās izskatīšanas rezultātus iekļauj iekšējā verifikācijas dokumentācijā.

▼M1

3. Verificētājs pēc pieprasījuma nodrošina kompetentajai iestādei piekļuvi iekšējai verificācijas dokumentācijai un citu relevantu informāciju, tādējādi tai dodot iespēju verificāciju izvērtēt. Kompetentā iestāde var noteikt termiņu, kurā verificētājam jānodrošina piekļuve minētajai dokumentācijai.

▼B*27. pants***Verifikācijas ziņojums****▼M2**

1. Balstoties uz verificācijas gaitā savāktu informāciju, verificētājs par katru verificēto emisiju ziņojumu, bāzlīnijas datu ziņojumu, jaunas iekārtas datu ziņojumu vai gada darbības līmeņa ziņojumu operatoram vai gaisakuģa operatoram izdod verificācijas ziņojumu, kurā iekļauj kādu no šādiem atzinumiem:

- a) ziņojums ir verificēts kā apmierinošs;
- b) operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums satur būtiski nepatiesus apgalvojumus, kuri pirms verificācijas ziņojuma izdošanas nav izlaboti;
- c) verificācijas joma jeb tvērums ir pārāk ierobežots 28. panta nozīmē, un verificētājs nevarēja iegūt pierādījumus, kas būtu pietiekami, lai verificācijas atzinumu izdotu ar pienācīgu pārliecību, ka ziņojumā nav būtiski nepatiesu apgalvojumu;
- d) nesaskanības atsevišķi vai kopā ar citām nesaskanībām liedz gūt pietiekamu skaidrību un verificētājam liedz ar pienācīgu pārliecību secināt, ka operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā nav būtiski nepatiesu apgalvojumu.

Piemērojot pirmās daļas a) apakšpunktu, operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu var verificēt kā apmierinošu tikai tad, ja operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus.

▼B

2. Operators vai gaisakuģa operators iesniedz verificācijas ziņojumu kompetentajai iestādei kopā ar attiecīgo operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu.

3. Verifikācijas ziņojumā ir iekļauti vismaz šādi elementi:

- a) verificētā operatora vai gaisakuģa operatora nosaukums;
- b) verificācijas mērķi;
- c) verificācijas joma;

▼ B

- d) norāde uz verificēto operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu;
- e) kritēriji, kas izmantoti, lai verificētu operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu, tostarp vajadzības gadījumā atļauja un kompetentās iestādes apstiprinātā monitoringa plāna vai monitoringa metodikas plāna versijas, kā arī katra plāna derīguma termiņš;

▼ M2

- g) ja tiek verificēts operatora vai gaisakuģa operatora emisiju ziņojums – agregētās emisijas attiecībā uz katru Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā minēto darbību un katru iekārtu vai gaisakuģa operatoru;

▼ B

- h) ja tiek verificēts bāzlīnijas datu ziņojums vai jaunas iekārtas datu ziņojums – agregēti verificēti gada dati par katru bāzlīnijas perioda gadu attiecībā uz katru apakšiekārtu un katru gada aktivitātes līmeni un uz katru iekārtu attiecinātajām emisijām;

▼ M1

- ha) ja tiek verificēts gada darbības līmeņa ziņojums – agregēti verificēti gada dati par katru darbības līmeņa pārskata perioda gadu attiecībā uz katras apakšiekārtas gada darbības līmeni;
- i) pārskata periods, bāzlīnijas periods vai darbības līmeņa pārskata periods, uz kuru attiecas verificācija;

▼ B

- j) operatora vai gaisakuģa operatora, kompetentās iestādes un verificētāja atbildība;
- k) verificācijas atzinums;
- l) visu to konstatēto nepatieso apgalvojumu un nesaskanību apraksts, kas netika izlaboti pirms verificācijas ziņojuma izdošanas;

▼ M2

- m) datumi, kuros veikti objekta apmeklējumi un kurš tos veicis, arī virtuālo objekta apmeklējumu datumi un, ja piemēro šīs regulas 34.a un 34.b pantu, pēdējā fiziskā objekta apmeklējuma datumi;

▼ B

- n) informācija par to, vai kādi objekta apmeklējumi tika atcelti, un šādas atcelšanas iemesli;

▼ M2

- na) informācija par to, vai ir veikts virtuāls objekta apmeklējums, kā arī virtuālu objektu apmeklējumu veikšanas iemesli un attiecīgā gadījumā kompetentās iestādes apstiprinājuma datums;

▼ M1

- o) visas neatbilstības Īstenošanas regulai (ES) 2018/2066, Deleģētajai regulai (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulai (ES) 2019/1842, kas konstatētas verificācijas gaitā;

▼ B

- p) ja nevar laikus saņemt apstiprinājumu no kompetentās iestādes par metodi, ko izmanto, lai iegūtu iztrūkstošos datus atbilstoši 18. panta 1. punkta pēdējai daļai, apliecinājums, vai izmantotā metode ir piesardzīga un vai tā var novest pie būtiski nepatiesiem apgalvojumiem;
- q) attiecīgs paziņojums, ja metode, ko izmanto, lai iegūtu iztrūkstošos datus atbilstoši Deleģētās regulas (ES) ►**M1** 2019/331 ◄ 12. pantam, noved pie būtiski nepatiesiem apgalvojumiem;

▼ M1**▼ M2**

- ra) ja verificētājs ir novērojis relevantas izmaiņas parametros, kas norādīti Deleģētās regulas (ES) 2019/331 16. panta 5. punktā, 19., 20. vai 21. pantā, vai izmaiņas energoefektivitātē saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2019/1842 6. panta 1., 2. un 3. punktu – šo izmaiņu apraksts un attiecīgas piezīmes;

▼ M1

- rb) attiecīgā gadījumā apstiprinājums, ka ir pārbaudīta Deleģētās regulas (ES) 2019/331 5. panta 2. punktā minētā normālas ekspluatācijas sākuma diena;

▼ M2

- rc) apstiprinājums, ka verificētājs ir pārbaudījis šīs regulas 17.a pantā minēto energoefektivitātes ieteikumu īstenošanu un ka minēto ieteikumu īstenošana ir pabeigta, un attiecīgā gadījumā arī jebkādu konstatējumu vai novērojumu apraksts;
- rd) apstiprinājums, ka verificētājs ir veicis šīs regulas 17.b pantā minētās pārbaudes, un apstiprinājums, vai ir piemērojams kāds no Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punktā minētajiem nosacījumiem, un attiecīgā gadījumā arī jebkādu konstatējumu vai novērojumu apraksts;

▼ B

- s) uzlabojumu ieteikumi (attiecīgā gadījumā);
- t) operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma verificācijā iesaistītā ES ETS galvenā auditora, neatkarīgā izskatītāja un attiecīgā gadījumā ES ETS auditora un tehniskā eksperta vārds un uzvārds;
- u) verificētāja vārdā pilnvarotās personas vārds, uzvārds, paraksts un datums.

4. ►**M1** Verifikācijas ziņojumā verificētājs nepatiesus apgalvojumus, nesaskanības un neatbilstību Īstenošanas regulai (ES) 2018/2066, Deleģētajai regulai (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulai (ES) 2019/1842 apraksta pietiekami sīki, lai operators vai gaisakuģa operators, kā arī kompetentā iestāde varētu saprast: ◄

▼ M1

- a) kāds pēc apmēra un būtības ir nepatiesais apgalvojums, nesaskanība vai neatbilstība Īstenošanas regulai (ES) 2018/2066, Deleģētajai regulai (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulai (ES) 2019/1842;

▼B

- b) kāpēc nepatiesajam apgalvojumam ir vai nav būtiska ietekme;
- c) uz kuru operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma elementu attiecas nepatiesa apgalvojums vai uz kuru monitoringa plāna vai monitoringa metodikas plāna elementu attiecas nesaskanība;

▼M1

- d) uz kuru Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066, Deleģētās regulas (ES) 2019/331 vai Īstenošanas regulas (ES) 2019/1842. pantu neatbilstība attiecas.

▼M2

5. Emisiju ziņojumu verificācijas vajadzībām – ja dalībvalsts noteikusi, ka verificētajam par verificācijas procesu jāsniedz informācija, kas ir plašāka par 3. punktā uzskaitītajiem elementiem, taču šī informācija nav nepieciešama verificācijas atzinuma izprašanai, – efektivitātes labad operators vai gaisakuģa operators šo papildu informāciju kompetentajai iestādei var iesniegt atsevišķi no verificācijas ziņojuma citā dienā, bet ne vēlāk kā tā paša gada 15. maijā.

▼B*28. pants***Jomas ierobežojums**

Verificētājs var secināt, ka 27. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētā verificācijas joma ir pārāk ierobežota jebkurā no šādām situācijām:

- a) datu trūkums neļauj verificētajam iegūt pierādījumus, kas nepieciešami, lai samazinātu verificācijas risku līdz līmenim, kāds vajadzīgs pienācīgas pārlicības iegūšanai;
- b) kompetentā iestāde nav apstiprinājusi monitoringa plānu;
- c) monitoringa plāns nav pietiekami aptverošs vai skaidrs, lai varētu pieņemt verificācijas secinājumus;
- d) operators vai gaisakuģa operators nav sniedzis informāciju, kas ir pietiekama, lai verificētājs varētu veikt verificāciju;

▼M2

- e) kompetentā iestāde nav apstiprinājusi monitoringa metodikas plānu.

▼B*29. pants***Rīcība nenovērstu nebūtisku nesaskanību gadījumā**

1. Verificētājs attiecīgā gadījumā novērtē, vai operators vai gaisakuģa operators ir izlabojis verificācijas ziņojumā aprakstītās nesaskanības, kas attiecas uz iepriekšējo monitoringa periodu, saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 69. panta 4. punktā izklāstītajām prasībām operatoram.

Ja operators vai gaisakuģa operators nav izlabojis šīs nesaskanības atbilstīgi Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 69. panta 4. punktam, verificētājs apsver, vai šī bezdarbība palielina vai var palielināt nepatiesu apgalvojumu risku.

▼B

Verificētājs verifikācijas ziņojumā norāda, vai operators vai gaisakuģa operators ir novērsis šīs nesaskanības.

▼M1

1.a. Gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas nolūkā verificētājs novērtē, vai operators ir izlabojis verifikācijas ziņojumā norādītās nesaskanības, kas saistītas ar attiecīgo bāzlīnijas datu ziņojumu, jaunas iekārtas datu ziņojumu vai gada darbības līmeņa ziņojumu par iepriekšējo darbības līmeņa pārskata periodu.

Ja operators šīs nesaskanības nav izlabojis, verificētājs apdomā, vai izlaidums palielina vai varētu palielināt nepatiesu apgalvojumu risku.

Verificētājs verifikācijas ziņojumā ziņo, vai operators šīs nesaskanības ir novērsis.

▼B

2. Verificētājs iekšējā verifikācijas dokumentācijā norāda, kad un kā operators vai gaisakuģa operators verifikācijas laikā ir novērsis konstatētās nesaskanības.

*30. pants***Monitoringa un ziņošanas procesa pilnveidošana**

1. Ja verificētājs ir konstatējis jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi operatora vai gaisakuģa operatora darbībā saistībā ar šī punkta a)–e) apakšpunktu, verificētājs iekļauj verifikācijas ziņojumā ieteikumus, kā uzlabot operatora vai gaisakuģa operatora darbību attiecībā uz:

- a) operatora vai gaisakuģa operatora riska novērtējumu;
- b) datu plūsmas darbību un kontroles darbību izstrādi, dokumentēšanu, ieviešanu un uzturēšanu, kā arī kontroles sistēmas izvērtēšanu;
- c) datu plūsmas darbībām un kontroles darbībām paredzēto procedūru, kā arī citu procedūru, kuras operatoram vai gaisakuģa operatoram ir jāizveido saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066 vai Deleģētās regulas (ES) ► **M1** 2019/331 ◄ 11. panta 2. punktu, izstrādi, dokumentēšanu, ieviešanu un uzturēšanu;

▼M2

- d) emisiju monitoringu un ziņošanu, arī tāpēc, lai sasniegtu augstākas pakāpes, samazinātu riskus un palielinātu monitoringa un ziņošanas efektivitāti;
- e) bāzlīnijas datu ziņojumu, jaunas iekārtas datu ziņojumu un gada darbības līmeņa ziņojumu datu monitoringu un ziņošanu, arī sakarā ar visaugstākā pareizības līmeņa sasniegšanu attiecībā uz Deleģētās regulas (ES) 2019/331 VII pielikumā uzskaitītajiem datu avotiem, risku samazināšanu un monitoringa un ziņošanas efektivitātes uzlabošanu.

▼B

2. Verifikācijas gaitā, kas tiek veikta nākamajā gadā pēc uzlabojumu ieteikumu iekļaušanas verifikācijas ziņojumā, verificētājs pārbauda, vai un kādā veidā operators vai gaisakuģa operators ir ieviesis ieteiktos uzlabojumus.

Ja operators vai gaisakuģa operators nav ieviesis šos ieteikumus vai nav tos ieviesis pareizi, verificētājs izvērtē, kā tas ietekmē nepatiesu apgalvojumu un nesaskanību rašanās risku.

▼M2*30.a pants***Rīkošanās attiecībā uz novērojumiem par energoefektivitātes ieteikumu īstenošanu**

Ja 27. panta 3. punkta rc) apakšpunktā minētajā verifikācijas ziņojumā ir ziņots par novērojumiem vai konstatējumiem, verificētājs nākamajā gadā gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācijā pārbauda, ko operators darījis minēto piezīmju sakarā un vai tas ietekmē verificētāja apstiprinājumu, ka neizpildīto ieteikumu īstenošana Deleģētās regulas (ES) 2019/331 22.a panta 1. punkta piemērošanas nolūkā ir pabeigta.

▼B*31. pants***Vienkāršota iekārtu verifikācija**

1. Atkāpjoties no 21. panta 1. punkta, verificētājs – ja to apstiprina kompetentā iestāde saskaņā ar šī panta otro daļu – var izlemt neapmeklēt iekārtas uz vietas objektā. Lēmuma pamatā ir riska analīzes rezultāti un secinājums, ka verificētājs visiem relevantajiem datiem var piekļūt attālināti un ka ir izpildīti nosacījumi par objektu neapmeklēšanu. Verificētājs par to bez liekas kavēšanās informē operatoru.

Operators iesniedz pieteikumu kompetentajai iestādei, lūdzot kompetento iestādi apstiprināt verificētāja lēmumu neapmeklēt objektu.

Kad kompetentā iestāde saņem attiecīgā operatora pieteikumu, tā lemj par to, vai apstiprināt verificētāja lēmumu neapmeklēt objektu, ņemot vērā visus šādus elementus:

- a) verificētāja iesniegto informāciju par riska analīzes rezultātiem;
- b) informāciju, ka relevantajiem datiem var piekļūt attālināti;
- c) pierādījumus, ka uz šo iekārtu neattiecas 3. punktā izklāstītās prasības;

▼B

d) pierādījumus, ka ir izpildīti Komisijas noteiktie nosacījumi par objektu neapmeklēšanu.

2. 1. punktā minētais kompetentās iestādes apstiprinājums nav nepieciešams, ja uz vietas neapmeklē iekārtas ar mazām emisijām, kas minētas Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 47. panta 2. punktā.

3. Verificētājs noteikti apmeklē objektus šādās situācijās:

▼M1

a) ja verificētājs operatora emisiju ziņojumu vai gada darbības līmeņa ziņojumu verificē pirmo reizi;

b) operatora emisiju ziņojuma verificēšanas nolūkā, ja verificētājs nav objektu apmeklējis divos pārskata periodos tieši pirms attiecīgā pārskata perioda;

ba) operatora gada darbības līmeņa ziņojuma verificēšanas nolūkā, ja verificētājs nav objektu apmeklējis gada darbības līmeņa ziņojuma vai bāzlīnijas datu ziņojuma verificācijas laikā divos darbības līmeņa pārskata periodos tieši pirms pašreizējā darbības līmeņa pārskata perioda;

▼B

c) ja pārskata periodā monitoringa plānā izdarīti būtiski grozījumi, tostarp tie, kas minēti Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 15. panta 3. punktā;

▼M1

ca) ja darbības līmeņa pārskata periodā iekārtā vai tās apakšiekārtās ir notikušas būtiskas izmaiņas, kuru dēļ ir būtiski jāgroza monitoringa metodikas plāns, tostarp izmaiņas, kas minētas Deleģētās regulas (ES) 2019/331 9. panta 5. punktā;

▼B

d) ja tiek verificēts operatora bāzlīnijas datu ziņojums vai jaunas iekārtas datu ziņojums.

▼M1

4. Šā panta 3. punkta c) un ca) apakšpunktu nepiemēro, ja pārskata periodā grozīta ir tikai noklusējuma vērtība, kas minēta Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 15. panta 3. punkta h) apakšpunktā vai Deleģētās regulas (ES) 2019/331 9. panta 5. punkta c) apakšpunktā.

▼B*32. pants***Nosacījumi objektu neapmeklēšanai**

31. panta 1. punktā minētie nosacījumi, ar kādiem drīkst objektus neapmeklēt, ir šādi:

- 1) ►**M1** operatora emisiju ziņojuma verificācija attiecas uz Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajām A kategorijas iekārtām un minētās Īstenošanas regulas 19. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajām B kategorijas iekārtām, un ◀

▼ B

- a) iekārtai ir vai nu tikai viena Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. panta 3. punkta c) apakšpunktā minētā avota plūsma – dabasgāze –, vai viena vai vairākas *de minimis* avota plūsmas, kuras agregētas nepārsniedz Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. pantā noteikto robežvērtību *de minimis* avota plūsmām;
- b) dabasgāzes monitorings notiek, izmantojot fiskālo mērīšanu, kam tiek piemērots pienācīgs fiskālo mērījumu kontroles juridiskais režīms un kas atbilst pie attiecīgās pakāpes prasījumiem nenoteiktības līmeņiem;

▼ M2

- c) piemēro dabasgāzes aprēķina koeficientu noklusējuma vērtības vai gadījumos, kad dabasgāzes aprēķina koeficientus tieši nosaka ārējs gāzes transportētājs bez operatora veiktām apstrādes darbībām, izmantojot tiešsaistes analizatorus, uz kuriem attiecas piemērots tiesiskais režīms, saskaņā ar kuru kontrolē fiskālos analizatorus;

▼ B

- 2) ► **M1** operatora emisiju ziņojuma verifikācija attiecas uz Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. panta 2. punkta a) apakšpunktā minētajām A kategorijas iekārtām un minētās Īstenošanas regulas 19. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajām B kategorijas iekārtām, un ◀
 - a) iekārtai ir tikai viena avota plūsma – degviela/kurināmais bez procesa emisijām –, un tā ir vai nu cietais kurināmais, ko tieši sadedzina iekārtā bez starpuzglabāšanas, vai šķidrāis vai gāzveida kurināmais, kam var būt starpuzglabāšana;
 - b) ar avota plūsmu saistīto aktivitātes datu monitorings notiek, izmantojot vienu no šādām metodēm:
 - i) fiskālā mērīšana, kam tiek piemērots pienācīgs fiskālo mērījumu kontroles juridiskais režīms un kas atbilst pie attiecīgās pakāpes prasījumiem nenoteiktības līmeņiem;
 - ii) metode, kuras pamatā ir tikai rēķinu dati, attiecīgā gadījumā ņemot vērā krājumu izmaiņas;
 - c) piemēro tikai aprēķina koeficienta noklusējuma vērtības;
 - d) kompetentā iestāde ir atļāvusi iekārtai izmantot vienkāršotu monitoringa plānu saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 13. pantu;

▼ M1

- 3) operatora emisiju ziņojuma verifikācija attiecas uz iekārtām ar zemu emisiju līmeni, kas minētas Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 47. panta 2. punktā, un ir piemērojams 2. punkta a)–c) apakšpunkts;
- 3.a) operatora gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācija attiecas uz iekārtu, kas minēta 1., 2. vai 3. punktā, un
 - a) minētajai iekārtai nav citu apakšiekārtu kā tikai viena apakšiekārta, kurai ir piemērojama produkta līmeņatzīme saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2019/331 10. panta 2. punktu, un

▼ M1

- b) ražošanas dati, kas attiecas uz produkta līmeņatzīmi, ir izvērtēti revīzijā finanšu grāmatvedības vajadzībām, un operators par to sniedz pierādījumus;
- 3.b) operatora gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācija attiecas uz iekārtu, kas minēta 1., 2. vai 3. punktā, un
 - a) iekārtai ir ne vairāk kā divas apakšiekārtas,
 - b) otrā apakšiekārta nodrošina mazāk nekā 5 % no iekārtas kopējā galīgā kvotu iedaļes apjoma un
 - c) verificētajam ir pieejami pietiekami dati, lai attiecīgā gadījumā novērtētu sašķēlumu apakšiekārtās;
- 3.c) operatora gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācija attiecas uz iekārtu, kas minēta 1., 2. vai 3. punktā, un
 - a) iekārtai ir tikai siltuma līmeņatzīme vai centralizētās siltumapgādes apakšiekārtas, un
 - b) verificētajam ir pieejami pietiekami dati, lai attiecīgā gadījumā novērtētu sašķēlumu apakšiekārtās;

▼ B

- 4) ► **M1** operatora emisiju ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācija attiecas uz iekārtu, kas atrodas bezapkalpes objektā, un ◀
 - a) telemetrijas ceļā ievāktus datus tieši nosūta uz citu vietu, kur visi dati tiek apstrādāti, pārvaldīti un glabāti;
 - b) par visu objekta datu pārvaldību un reģistrēšanu ir atbildīga viena persona;

▼ M1

- c) mērierīces uz vietas objektā jau ir inspicējis vai nu operators, vai laboratorija saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 60. pantu vai Deleģētās regulas (ES) 2019/331 11. pantu, un operators iesniedz parakstītu dokumentu vai ar laika zīmogu datētus fotogrāfiskus pierādījumus, kas apliecina, ka kopš inspicēšanas iekārtā nav mainījusies ne mērīšana, ne iekārtas ekspluatācija;

▼ B

- 5) ► **M1** operatora emisiju ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verifikācija attiecas uz iekārtu attālā vai nepieklūstamā objektā, jo īpaši atkrastes iekārtu, un ◀
 - a) no objekta ievāktos datus tieši pārsūta uz citu vietu, kur visi dati tiek apstrādāti, pārvaldīti un glabāti, un centralizācijas un kvalitātes nodrošināšanas pakāpe ir augsta;

▼ M1

- b) mērierīces uz vietas objektā jau ir inspicējis vai nu operators, vai laboratorija saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 60. pantu vai Deleģētās regulas (ES) 2019/331 11. pantu, un operators iesniedz parakstītu dokumentu vai ar laika zīmogu datētus fotogrāfiskus pierādījumus, kas apliecina, ka kopš inspicēšanas iekārtā nav mainījusies ne mērišana, ne iekārtas ekspluatācija.

▼ B

Var piemērot arī šā panta 2. punktu, ja papildus minētā punkta a) apakšpunktā minētajai avota plūsmai iekārta izmanto arī vienu vai vairākas *de minimis* avota plūsmas, kuras agregētas nepārsniedz Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 19. pantā noteikto robežvērtību *de minimis* avota plūsmām.

▼ M1

3.a) punkta b) apakšpunkts jāpiemēro, ja apakšiekārta, kas nodrošina 95 % vai vairāk no iekārtas kopējā galīgā kvotu iedales apjoma, kurš minēts 3.b) punkta b) apakšpunktā, ir apakšiekārta, kurai piemērojama produkta līmeņatzīme saskaņā ar Deleģētās regulas (ES) 2019/331 10. panta 2. punktu.

▼ B*33. pants***Vienkāršota gaisakuģa operatoru verifikācija****▼ M2**

1. Atkāpjoties no šīs regulas 21. panta 1. punkta, verificētājs var izlemt neveikt tāda gaisakuģa operatora objekta apmeklējumu, kas izmanto Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 55. panta 2. punktā minētos vienkāršotos rīkus, ja verificētājs, balstoties uz riska analīzi, secinājis, ka viņš visiem relevantajiem datiem var piekļūt attālināti.

▼ B

2. Ja gaisakuģa operators izmanto Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 55. panta 2. punktā minētos vienkāršotos instrumentus, lai noteiktu degvielas patēriņu, un ja paziņotie dati ir iegūti, izmantojot šos instrumentus neatkarīgi no gaisakuģa operatora ievadītajiem datiem, verificētājs, pamatojoties uz riska analīzi, var nolemt neveikt pārbaudes, kas minētas šīs regulas 14. un 16. pantā, 17. panta 1. punktā, un 2. punktā un 18. pantā.

*34. pants***Vienkāršoti verifikācijas plāni**

Ja verificētājs izmanto vienkāršotu verifikācijas plānu, tas iekšējā verifikācijas dokumentācijā reģistrē pamatojumu šādu plānu izmantošanai, tostarp pierādījumus, ka ir izpildīti vienkāršota verifikācijas plāna izmantošanas nosacījumi.

▼ **M2***34.a pants***Virtuāli objektu apmeklējumi nolūkā verificēt operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu**▼ **M1**

1. Atkāpjoties no 21. panta 1. punkta, ja nopietni, ārkārtēji un neparedzami apstākļi, ko operators vai gaisakuģa operators nespēj ietekmēt, verificētājam liedz objektu apmeklēt klātienē un ja šos apstākļus, pieliekot visas iespējamās saprātīgās pūles, neizdodas pārvarēt, verificētājs var nolemt veikt virtuālu objekta apmeklējumu ar nosacījumu, ka kompetentā iestāde to apstiprina saskaņā ar šā panta 3. punktu.

Verificētājs veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai verificācijas risku samazinātu līdz pieņemamam līmenim un tādējādi iegūtu pienācīgu pārliecību, ka operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus. Iekārtas vai gaisakuģa operatora objektu bez liekas kavēšanās apmeklē klātienē.

Pieņemot lēmumu veikt virtuālu objekta apmeklējumu, pamatojas uz riska analīzes iznākumu un pārliecinās, ka ir izpildīti virtuāla objekta apmeklējuma nosacījumi. Verificētājs operatoru vai gaisakuģa operatoru par to informē bez liekas kavēšanās.

2. Operators kompetentajai iestādei iesniedz pieteikumu, kurā kompetentā iestāde lūdz apstiprināt verificētāja lēmumu veikt virtuālu objekta apmeklējumu. Pieteikumā ietver šādus elementus:

- a) pierādījumi, ka tādu nopietnu, ārkārtēju un neparedzamu apstākļu dēļ, ko operators vai gaisakuģa operators nespēj ietekmēt, objektu nav iespējams apmeklēt klātienē;
- b) informācija par to, kā notiks virtuālais objekta apmeklējums;
- c) informācija par verificētāja veiktās riska analīzes iznākumu;
- d) pierādījumi par pasākumiem, ko verificētājs veicis, lai verificācijas risku samazinātu līdz pieņemamam līmenim un tādējādi iegūtu pienācīgu pārliecību, ka operatora vai gaisakuģa operatora ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus.

3. Pamatojoties uz pieteikumu, ko iesniedzis attiecīgais operators vai gaisakuģa operators, kompetentā iestāde, ņemot vērā 2. punktā noteiktos elementus, pieņem lēmumu, vai verificētāja lēmumu veikt virtuālu objekta apmeklējumu apstiprināt.

▼ **M1**

4. Atkāpjoties no 3. punkta, ja lielu skaitu iekārtu vai gaisakuģu operatoru skar līdzīgi nopietni, ārkārtēji un neparedzami apstākļi, ko operators vai gaisakuģa operators nespēj ietekmēt, un ir vajadzīga tūlītēja rīcība juridiski noteiktu nacionālu veselības apsvērumu dēļ, kompetentā iestāde var verificētājiem atļaut veikt virtuālus objektu apmeklējumus bez 3. punktā minētā individuālā apstiprinājuma, ja

a) kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka pastāv nopietni, ārkārtēji un neparedzami apstākļi, ko operators vai gaisakuģa operators nespēj ietekmēt, un ka ir vajadzīga tūlītēja rīcība juridiski noteiktu nacionālu veselības apsvērumu dēļ;

b) operators vai gaisakuģa operators kompetento iestādi informē par verificētāja lēmumu veikt virtuālu objekta apmeklējumu, norādot arī 2. punktā noteiktos elementus.

Kompetentā iestāde operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma novērtēšanas laikā izskata informāciju, ko operators vai gaisakuģa operators sniedzis saskaņā ar b) apakšpunktu, un par novērtējuma iznākumu informē valsts akreditācijas struktūru.

▼ **M2***34.b pants*

Virtuāli objekta apmeklējumi nolūkā verificēt gaisakuģa operatora emisiju ziņojumus

1. Atkāpjoties no 21. panta 1. punkta, verificētājs var nolemt veikt virtuālu objekta apmeklējumu, lai verificētu gaisakuģa operatora ziņojumu gadījumos, uz kuriem neattiecas 34.a pants. Lemjot par virtuālu objekta apmeklējumu, verificētājs balstās uz riska analīzes iznākumu un pārliecinās, ka visiem relevantajiem datiem var piekļūt attālināti. Verificētājs par lēmumu veikt virtuālu objekta apmeklējumu gaisakuģa operatoru informē bez liekas kavēšanās.

2. Verificētājs veic pasākumus, kuri verifikācijas risku samazina līdz pieņemamam līmenim, nolūkā iegūt pienācīgu pārliecību, ka gaisakuģa operatora ziņojums nesatur būtiski nepatiesus apgalvojumus.

3. Gadījumos, uz kuriem 34.a pants neattiecas, verificētājs vienmēr veic fizisku objekta apmeklējumu jebkurā no šīm situācijām:

a) ja verificētājs gaisakuģa operatora emisiju ziņojumu verificē pirmo reizi;

b) ja verificētājs fizisku objekta apmeklējumu nav veicis divos pārskata periodos tieši pirms attiecīgā pārskata perioda;

c) ja pārskata periodā monitoringa plānā izdarīti būtiski grozījumi, arī tie, kas minēti Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 15. panta 4. punktā;

▼M2

d) ja attiecībā uz iepriekšējo pārskata periodu Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2019/1122 ⁽¹⁾ XIII pielikuma XIV-I tabulā minētais atbilstības statusa rādītājs Savienības reģistrā nav simbols A.

4. Šā panta 3. punkta d) apakšpunktu nepiemēro, ja gaisakuģa operators ir tiesīgs piemērot vienkāršotu verifikāciju saskaņā ar 33. panta 2. punktu.

▼B

III NODAĻA

PRASĪBAS VERIFICĒTĀJIEM

35. pants

Akreditācijas nozariskās jomas

Verificētājs izdod verifikācijas ziņojumu tikai tam operatoram vai gaisakuģa operatoram, kas veic tādas darbības, kas ietilpst I pielikumā minētajā darbības jomā, attiecībā uz kuru verificētājam ir piešķirta akreditācija saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 un šīs regulas noteikumiem.

36. pants

Pastāvīgās kompetences process

1. Verificētājs izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur kompetences procesu, kura mērķis ir nodrošināt, ka viss personāls, kam uzticēts veikt verifikācijas darbības, ir kompetents veikt tam uzticētos uzdevumus.

2. 1. punktā minētā kompetences procesa vajadzībām verificētājs nosaka, dokumentē, īsteno un uztur vismaz:

- a) vispārējus kompetences kritērijus visam verifikācijas darbībās iesaistītajam personālam;
- b) konkrētus kompetences kritērijus attiecībā uz katru verifikācijas darbību veicēja funkciju, jo īpaši ES ETS auditoram, ES ETS galvenajam auditoram, neatkarīgajam izskatītājam un tehniskajam ekspertam;
- c) metodi visa verifikācijas darbībās iesaistītā personāla pastāvīgās kompetences un regulāras snieguma novērtēšanas nodrošināšanai;
- d) procesu verifikācijas darbībās iesaistītā personāla pastāvīgas apmācības nodrošināšanai.

⁽¹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/1122 (2019. gada 12. marts), ar ko attiecībā uz Savienības reģistra darbību papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK (OV L 177, 2.7.2019., 3. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/1122/oj).

▼B

- e) procesu, ar ko novērtē, vai verificācijas uzdevums ietilpst verificētāja akreditācijas jomā un vai verificētājam ir kompetence, personāls un resursi, kas vajadzīgi, lai izveidotu verificācijas komandu un noteiktajā laikā sekmīgi izpildītu verificācijas darbības.

Pirmās daļas b) punktā minētie kompetences kritēriji atbilst katrai akreditācijas jomai, kuras ietvaros šīs personas veic verificācijas darbības.

Novērtējot personāla kompetenci atbilstoši pirmās daļas c) punktam, verificētājs vērtē viņu kompetenci pēc a) un b) apakšpunktā norādītajiem kompetences kritērijiem.

Pirmās daļas e) punktā minētais process ietver arī procesu, kurā novērtē, vai verificācijas komandai ir visa kompetence un personāls, kas vajadzīga, lai veiktu konkrēta operatora vai gaisakuģa operatora verificācijas darbības.

Verificētājs izstrādā vispārējus un specifiskus kompetences kritērijus, kas atbilst 37. panta 4. punktā, 38., 39. un 40. pantā noteiktajiem kritērijiem.

3. Verificētājs regulāri iepazīstas ar verificācijas darbībās iesaistītā personāla sniegumu, lai pārliecinātos par tā pastāvīgo kompetenci.

4. Verificētājs regulāri izskata 1. punktā minēto kompetences procesu, lai nodrošinātu, ka:

- a) 2. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētie kompetences kritēriji ir izstrādāti saskaņā ar šajā regulā izklāstītajām kompetences prasībām;
- b) ir apskatīti visi jautājumi saistībā ar vispārējo un specifisko kompetences kritēriju noteikšanu saskaņā ar 2. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu;
- c) visas prasības kompetences procesa gaitā ir atbilstīgi aktualizētas un uzturētas.

5. Verificētājam ir sistēma, kā dokumentē 1. punktā minētā kompetences procesa ietvaros veikto darbību rezultātus.

▼B

6. Pietiekami kompetents vērtētājs novērtē ES ETS auditora un ES ETS galvenā auditora kompetenci un sniegumu.

Kompetentais vērtētājs uzrauga šos auditorus operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma verifikācijas gaitā attiecīgi iekārtas vai gaisa kuģa operatora objektā, lai noskaidrotu, vai tie atbilst kompetences kritērijiem.

7. Ja kāds personāla loceklis nespēj pierādīt, ka pilnībā atbilst viņam vai viņai uzticētā konkrētā uzdevuma kompetences kritērijiem, verificētājs noskaidro, vai vajadzīgas papildu mācības vai darbaudzināšana, un to organizē. Verificētājs uzrauga šo personu, līdz viņš vai viņa spēj verificētāju pārliecināt par atbilstību kompetences kritērijiem.

*37. pants***Verifikācijas komandas**

1. Katram konkrētam verifikācijas uzdevumam verificētājs izveido verifikācijas komandu, kas spēj veikt II pielikumā minētās verifikācijas darbības.

2. Verifikācijas komandā ietilpst vismaz ES ETS galvenais auditors, un, ja šāda nepieciešamība izriet no verificētāja secinājumiem pēc 8. panta 1. punkta e) apakšpunktā minētā vērtējuma un stratēģiskās analīzes, piemērots skaits ES ETS auditoru un tehnisko ekspertu.

3. Lai nodrošinātu ar verifikācijas uzdevumu saistīto konkrēto verifikācijas darbību neatkarīgu izskatīšanu, verificētājs ieceļ neatkarīgu izskatītāju, kurš nav iekļauts verifikācijas komandas sastāvā.

4. Katram komandas loceklim:

a) ir skaidra izpratne par savu individuālo lomu verifikācijas procesā;

b) ir jāspēj sekmīgi sazināties valodā, kas vajadzīga viņam uzticēto konkrēto uzdevumu veikšanai.

5. Verifikācijas komandā ir vismaz viena persona ar tehnisko kompetenci un izpratni, kas vajadzīga, lai novērtētu monitoringa un ziņošanas specifiskos tehniskos aspektus, kas saistīti ar I pielikumā minētajām darbībām, kuras veic iekārta vai gaisakuģa operators. Verifikācijas komandā ir arī viena persona, kas spēj sazināties valodā, kura vajadzīga, lai verificētu operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu dalībvalstī, kur verificētājs veic attiecīgo verifikāciju.

▼ M1

Ja verificētājs verificē bāzlīnijas datu ziņojumus, jaunas iekārtas datu ziņojumus vai gada darbības līmeņa ziņojumus, tad verificācijas komandā ir arī vismaz viena persona ar tehnisko kompetenci un izpratni, kas vajadzīga, lai novērtētu bezmaksas iedalei relevanto datu vākšanas, monitoringa un ziņošanas specifiskos tehniskos aspektus.

▼ B

6. Ja verificācijas komandas sastāvā ir tikai viena persona, šī persona atbilst visām kompetences prasībām, kas noteiktas ES ETS auditoram un ES ETS galvenajam auditoram, kā arī 4. un 5. punktā izklāstītajām prasībām.

*38. pants***Kompetences prasības ES ETS auditoriem un ES ETS galvenajiem auditoriem**

1. ES ETS auditoram ir jābūt kompetentam veikt verificāciju. Tālab ES ETS auditors vismaz

▼ M1

a) pārzina Direktīvu 2003/87/EK, Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066, Deleģēto regulu (ES) 2019/331 un Īstenošanas regulu (ES) 2019/1842 bāzlīnijas datu ziņojuma, jaunas iekārtas datu ziņojuma vai gada darbības līmeņa ziņojuma verificācijas gadījumā, šo regulu, relevantos standartus un citus relevantos tiesību aktus, piemērojamās vadlīnijas, kā arī tās dalībvalsts relevantās vadlīnijas un tiesību aktus, kurā verificētājs veic verificāciju;

▼ B

b) pārzina un ir veicis datu un informācijas revīziju, arī šādos aspektos:

i) datu un informācijas revīzijas metodes, tostarp būtiskuma līmeņa piemērošana un nepatiesu ziņu būtiskuma novērtēšana;

ii) raksturīgo risku un kontroles risku analīze;

iii) paraugošanas paņēmieni, ko izmanto datu paraugošanas un kontroles darbību pārbaudes kontekstā;

iv) datu un informācijas sistēmu, IT sistēmu, datu plūsmas darbību, kontroles darbību, kontroles sistēmu un ar kontroles darbībām saistīto procedūru novērtēšana;

c) spēj veikt ar operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma verificāciju saistītās darbības, kā prasīts II nodaļā;

d) ir ar zināšanām un pieredzi tajos nozarspecifiskā tehniskā monitoringa un ziņošanas aspektos, kas ir relevanti I pielikumā minētajai darbības jomai, kurā ES ETS auditors veic verificāciju.

▼B

2. ES ETS galvenais auditors atbilst ES ETS auditoram noteiktajām kompetences prasībām un ir pierādījis, ka ir kompetents vadīt verifikācijas komandu un atbildēt par verifikācijas darbību veikšanu saskaņā ar šo regulu.

*39. pants***Neatkarīgiem izskatītājiem piemērojamās kompetences prasības**

1. Neatkarīgajam izskatītājam ir attiecīgas pilnvaras pārskatīt verifikācijas ziņojuma projektu un iekšējo verifikācijas dokumentāciju atbilstoši 25. pantam.

2. Neatkarīgais izskatītājs atbilst ES ETS galvenajam auditoram noteiktajām kompetences prasībām, kas izklāstītas 38. panta 2. punktā.

3. Neatkarīgajam izskatītājam ir vajadzīga kompetence, lai analizētu informāciju, kas iesniegta informācijas pilnīguma un integritātes apliecināšanai, lai atklātu iztrūkstošu vai pretrunīgu informāciju, kā arī lai izsekotu datu izcelsmei un novērtētu, vai iekšējā pārbaudes dokumentācija ir pilnīga un sniedz pietiekamu informāciju verifikācijas ziņojuma projekta sagatavošanai.

*40. pants***Tehnisko ekspertu piesaistīšana**

1. Veicot verifikācijas darbības, verificētājs var piesaistīt tehniskos ekspertus, kam ir padziļinātas zināšanas un specializācija konkrētā jautājumā, kas nepieciešamas, lai palīdzētu ES ETS auditoram un ES ETS galvenajam auditoram veikt verifikācijas darbības.

2. Ja neatkarīgajam izskatītājam trūkst kompetences, lai izskatīšanas gaitā novērtētu konkrētu jautājumu, verificētājs prasa tehniskā eksperta palīdzību.

3. Tehniskajam ekspertam ir kompetence un specializētas zināšanas, kas vajadzīgas, lai efektīvi palīdzētu ES ETS auditoram un ES ETS galvenajam auditoram, vai neatkarīgajam pārskatītājam, kad tas nepieciešams, jautājumā, kurā nepieciešamas viņa zināšanas un specializācija. Turklāt tehniskais eksperts pietiekami labi pārzina 38. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā apskatītos jautājumus.

4. Tehniskais eksperts veic noteiktus uzdevumus tās verifikācijas komandas ES ETS galvenā auditora vadībā un tam uzņemoties pilnu atbildību, kurā tehniskais eksperts darbojas, vai attiecīgā neatkarīgā izskatītāja vadībā un tam uzņemoties pilnu atbildību.

*41. pants***Verifikācijas darbībām piemērojamās procedūras**

1. Verificētājs izstrādā, dokumentē, ievieš un piemēro vienu vai vairākas procedūras verifikācijas darbībām, kā aprakstīts II nodaļā, kā arī II pielikumā prasītās procedūras un procesus. Izveidojot un īstenojot šīs procedūras ► **M1** Izveidojot un īstenojot šīs procedūras un procesus, verificētājs veic šīs regulas II pielikumā norādītās darbības saskaņā ar minētajā pielikumā minēto saskaņoto standartu. ◀

▼M1

2. Verificētājs, lai nodrošinātu 1. punktā minēto procedūru un procesu konsekventu izstrādi, īstenošanu, uzlabošanu un izskatīšanu, saskaņā ar II pielikumā minēto saskaņoto standartu izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur vadības sistēmu. Vadības sistēmā iekļauj vismaz šādus elementus:

- a) politika un pienākumi;
- b) vadības sistēmas izskatīšana;
- c) iekšējās revīzijas;
- d) korektīvie pasākumi;
- e) risku un izdevību apzināšanas un preventīvas rīcības pasākumi;
- f) dokumentētās informācijas kontrole.

▼B*42. pants***Dokumenti un saziņa****▼M1**

1. Verificētājs glabā un uztur dokumentus, kas apliecina šīs regulas ievērošanu, arī dokumentus par personāla kompetenci un neitralitāti.

▼B

2. Verificētājs regulāri dara pieejamu informāciju operatoram vai gaisakuģa operatoram, ka arī citām relevantajām pusēm saskaņā ar II pielikumā minēto saskaņoto standartu.

3. Verificētājs ievēro verificācijas laikā iegūtās informācijas konfidencialitāti saskaņā ar II pielikumā minēto saskaņoto standartu.

*43. pants***Neitralitāte un neatkarība**

1. Verificētājs nav atkarīgs no operatora vai gaisakuģa operatora un, veicot verificācijas darbības, saglabā neitralitāti.

Lai nodrošinātu neatkarību un neitralitāti, verificētājs un tās pašas juridiskās vienības daļa nedrīkst būt operators vai gaisakuģa operators, operatora vai gaisakuģa operatora īpašnieks vai tiem piederēt, tāpat verificētājam nav tādas attiecības ar operatoru vai gaisakuģa operatoru, kas varētu ietekmēt tā neatkarību un neitralitāti. Verificētājs ir neatkarīgs arī no struktūrām, kas tirgojas ar emisijas kvotām siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā atbilstoši Direktīvas 2003/87/EK 19. pantam.

▼B

2. Verificētājs ir organizēts tā, lai tiktu garantēta tā objektivitāte, neatkarība un neitralitāte. ►**M1** Šīs regulas vajadzībām piemēro attiecīgās II pielikumā minētā saskaņotā standarta prasības par verificētāja struktūru un organizāciju. ◀

3. Verificētājs neveic tādas verifikācijas darbības attiecībā uz operatoru vai gaisakuģa operatoru, kas nepieļaujami apdraudētu tā neitralitāti vai radītu verificētājam interešu konfliktu. Verificētājs operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma pārbaudei neizmanto tādu personālu vai nolīgta personas, kas rada faktisku vai potenciālu interešu konfliktu. Verificētājs arī nodrošina, ka personāla vai organizāciju darbības neietekmē verifikācijas konfidencialitāti, objektivitāti, neatkarību un neitralitāti. ►**M1** Šajā nolūkā verificētājs uzrauga neobjektivitātes riskus un attiecīgi rīkojas, lai šos riskus novērstu. ◀

Uzskata, ka pirmās daļas pirmajā teikumā minētais nepieļaujamais neitralitātes apdraudējums vai interešu konflikts ir radies jebkurā no šādiem gadījumiem:

- a) ja verificētājs vai cita tā paša tiesību subjekta daļa sniedz konsultāciju pakalpojumus, kā izstrādāt daļu no monitoringa un ziņošanas procesa, kas aprakstīts kompetentās iestādes apstiprinātajā monitoringa plānā vai monitoringa metodikas plānā, tostarp, kā izstrādāt monitoringa metodiku, sagatavot operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu un sagatavot monitoringa plānu vai monitoringa metodikas plānu,
- b) ja verificētājs vai cita tā paša tiesību subjekta daļa sniedz tehnisku palīdzību tās sistēmas izstrādei vai uzturēšanai, kas ieviesta, lai veiktu monitoringu un ziņotu par emisijām, tonnkilometru datiem vai bezmaksas iedalei relevantajiem datiem.

4. Uzskata, ka verificētāja un operatora vai gaisa kuģu operatora attiecībās interešu konflikts ir radies jebkurā no šādiem gadījumiem:

- a) ja verificētāja un operatora vai gaisakuģa operatora attiecību pamatā ir kopīgas īpašumtiesības, kopīga pārvaldība, kopīga vadība vai personāls, kopīgi resursi, kopīgas finanses un kopīgi līgumi vai tirgvedība;
- b) ja operators vai gaisakuģa operators ir saņēmis 3. punkta a) apakšpunktā minētos konsultāciju pakalpojumus vai minētā punkta b) apakšpunktā minēto tehnisko palīdzību, ko sniedz konsultāciju struktūra, tehniskās palīdzības struktūra vai cita organizācija, kurai ir saistība ar verificētāju un kura apdraud verificētāja neitralitāti.

▼B

Pirmās daļas b) apakšpunkta nolūkā uzskata, ka verificētāja neitralitāte ir apdraudēta, ja verificētāja un konsultāciju struktūras, tehniskās palīdzības struktūras vai citas organizācijas attiecības ir balstītas uz kopīgām īpašumtiesībām, kopīgu pārvaldību, kopīgu vadību vai personālu, kopīgiem resursiem, kopīgām finansēm, kopīgiem līgumiem vai tirgvedību, kopīgiem pārdošanas komisijas maksājumiem vai citiem pamudinājumiem jaunu klientu piesaistei.

5. ►**M1** Verificētājs ne līguma slēgšanu starp operatoru vai gaisakuģa operatoru un verificētāju, ne neatkarīgo izskatīšanu vai verificācijas ziņojuma izdošanu neuztic ārpakalpojumu sniedzējiem. ◀ Šīs regulas nolūkā verificētājs, pārējās verificācijas darbības uzticēdams ārpakalpojumu sniedzējiem, ievēro II pielikumā minētā saskaņotā standarta relevantas prasības.

▼M1

Taču fizisku personu nolīgšana verificācijas darbību veikšanai nav uzskatāma par uzticēšanu ārpakalpojumu sniedzējam pirmās daļas izpratnē, ja verificētājs šo personu nolīgšanā uzņemas pilnu atbildību par nolīgta personāla veiktajām verificācijas darbībām. Slēdzot līgumus par verificācijas darbību izpildi ar fiziskām personām, verificētājs šīm personām prasa parakstīt rakstisku vienošanos, ka tās ievēros verificētāja procedūras un ka šo verificācijas darbību izpilde neveido interešu konfliktu.

▼B

6. Verificētājs izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur procesu, lai nodrošinātu verificētāja, tā paša tiesību subjekta citu daļu, citu 4. punktā minēto organizāciju un visa verificācijā iesaistītā personāla un nolīgto darbinieku pastāvīgu neitralitāti un neatkarību. Šajā procesā ietilpst mehānisms, ar ko aizsargā verificētāja neitralitāti un neatkarību, un tas atbilst II pielikumā minētā saskaņotā standarta relevantajām prasībām.

▼M1

6.a. Verificējot to pašu operatoru vai gaisakuģa operatoru, ko iepriekšējā gadā, verificētājs ņem vērā neobjektivitātes risku un attiecīgi rīkojas, lai šo neobjektivitātes risku mazinātu.

▼B

7. Ja ES ETS galvenais auditors ir veicis konkrēta gaisa kuģa operatora sešas gada verificācijas, tad ES ETS galvenais auditors uz trim gadiem pārstāj sniegt verificācijas pakalpojumus šim gaisa kuģa operatoram. Sešu gadu ilga maksimālā periods attiecas uz visām attiecībā uz gaisa kuģa operatoru veiktajām siltumnīcefekta gāzu verificācijām, kas uzsāktas pēc šīs regulas stāšanās spēkā.

▼M1

8. Ja ES ETS galvenais auditors konkrētas iekārtas ikgadējo verificāciju ir veicis piecus gadus pēc kārtas, tad ES ETS galvenais auditors šai iekārtai sniegt verificācijas pakalpojumus uz trim secīgiem gadiem pārstāj. Maksimālais piecu gadu periods aptver ES ETS emisiju vai kvotu iedaļes datu verificāciju, kas iekārtai veikta pēc 2021. gada 1. janvāra.

▼ B

IV NODAĻA
AKREDITĀCIJA

44. pants

Akreditācija

▼ M2

Verificētājs, kurš operatoram, gaisakuģa operatoram vai regulētam subjektam izdod verificācijas ziņojumu, ir akreditēts attiecībā uz I pielikumā minēto darbību tvērumu, attiecībā uz kuru verificētājs veic operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma vai regulētā subjekta ziņojuma verificāciju.

▼ M1

Ja tiek verificēti bāzlīnijas datu ziņojumi, jaunas iekārtas datu ziņojumi vai gada darbības līmeņa ziņojumi, verificētājs, kas operatoram izdod verificācijas ziņojumu, ir akreditēts arī attiecībā uz I pielikumā minēto darbības grupu Nr. 98.

▼ M2

45. pants

Akreditācijas mērķi

Akreditācijas procesa un akreditēto verificētāju uzraudzības gaitā katra valsts akreditācijas struktūra novērtē, vai verificētājs un tā personāls, kas veic verificācijas darbības,

- a) ir kompetents saskaņā ar šo regulu verificēt operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumus vai regulētā subjekta ziņojumus;
- b) operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumus vai regulētā subjekta ziņojumu verificē saskaņā ar šo regulu;
- c) atbilst III nodaļā minētajām prasībām un – regulētā subjekta ziņojuma verificēšanas vajadzībām – 43.y līdz 43.za pantā minētajām prasībām.

▼ B

46. pants

Akreditācijas pieprasījums

1. ► **M1** Akreditāciju saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 1. punktu un šīs nodaļas noteikumiem var pieprasīt jebkura juridiska persona, kas veic uzņēmējdarbību saskaņā ar dalībvalsts tiesību aktiem. ◀

Pieprasījumā ietver informāciju, kas vajadzīga saskaņā ar III pielikumā minēto saskaņoto standartu.

2. Papildus šā panta 1. punktā minētajai informācijai pieteikuma iesniedzējs pirms 45. pantā minētā novērtējuma uzsākšanas valsts akreditācijas struktūras rīcībā nodod arī

- a) visu informāciju, ko pieprasa valsts akreditācijas struktūra;

▼B

- b) procedūras un informāciju par 41. panta 1. punktā minētajiem procesiem un informāciju par kvalitātes vadības sistēmu, kas minēta 41. panta 2. punktā;
- c) 36. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā minētos kompetences kritērijus, 36. pantā aprakstītā kompetences procesa rezultātus, kā arī citu attiecīgo dokumentāciju par visa verifikācijas darbībās iesaistītā personāla kompetenci;
- d) informāciju par 43. panta 6. punktā minēto procesu, kura mērķis ir nodrošināt pastāvīgu neitralitāti un neatkarību, tostarp attiecīgos dokumentus par pieteikuma iesniedzēja un tā personāla neitralitāti un neatkarību;
- e) informāciju par operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumu verifikācijā iesaistītajiem tehniskajiem ekspertiem un galveno personālu;
- f) sistēmu un procesu, kuru mērķis ir nodrošināt pienācīgu iekšējo verifikācijas dokumentāciju;
- g) citus attiecīgos dokumentus, kas minēti 42. panta 1. punktā.

*47. pants***Sagatavošanās novērtējumam**

1. Sagatavojoties 45. pantā minētajam novērtējumam, katra valsts akreditācijas struktūra ņem vērā tās jomas sarežģītību, attiecībā uz kuru pieteikuma iesniedzējs pieprasa akreditāciju, kā arī 41. panta 2. punktā minētās kvalitātes vadības sistēmas sarežģītību, 41. panta 1. punktā minētās procedūras un informāciju par procesiem un ģeogrāfisko teritoriju, kurā pieteikuma iesniedzējs veic vai plāno veikt verifikāciju.
2. Šīs regulas nolūkā valsts akreditācijas struktūra ievēro minimālās prasības, kas noteiktas III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā.

*48. pants***Novērtēšana**

1. Novērtēšanas komanda, kas minēta 58. pantā, veic vismaz šādas darbības, lai veiktu 45. pantā minēto novērtējumu:
 - a) izskata visus relevantos 46. pantā minētos dokumentus un ierakstus;
 - b) apmeklē pieteikuma iesniedzēja telpas, lai izskatītu iekšējās verifikācijas dokumentācijas reprezentatīvu paraugu, novērtētu pieteikuma iesniedzēja kvalitātes vadības sistēmas ieviešanu un 41. pantā minētās procedūras vai procesus;

▼ M2

- c) novēro reprezentatīvu pieprasītās akreditācijas jomas jeb tvēruma daļu un novērtē reprezentatīvu skaitu operatora vai gaisakuģa operatora ziņojuma vai regulētā subjekta ziņojuma verificēšanā iesaistītā personāla, pārbaudot viņu sniegumu un kompetenci, lai nodrošinātu, ka darbinieki rīkojas saskaņā ar šo regulu.

▼ B

Veicot šīs darbības, novērtēšanas komanda ievēro prasības, kas noteiktas III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā.

2. Novērtēšanas komanda ziņo pieteikuma iesniedzējam par konstatējumiem un nesaskanībām saskaņā ar III pielikumā minētā saskaņotā standarta prasībām un prasa pieteikuma iesniedzējam atbildēt uz paziņotajiem konstatējumiem un nesaskanībām atbilstoši minētajiem noteikumiem.

3. Pieteikuma iesniedzējs veic korektīvus pasākumus, lai novērstu visas saskaņā ar 2. punktu paziņotās nesaskanības, un savā atbildē uz novērtēšanas komandas paziņotajiem konstatējumiem un nesaskanībām norāda, kādi pasākumi ir veikti vai tiek plānoti termiņā, ko valsts akreditācijas struktūra noteikusi atklāto nesaskanību novēršanai.

4. Valsts akreditācijas struktūra izskata pieteikuma iesniedzēja saskaņā ar 3. punktu iesniegtās atbildes saistībā ar konstatējumiem un nesaskanībām.

Ja valsts akreditācijas struktūra atzīst pieteikuma iesniedzēja atbildi par nepietiekamu vai neefektīvu, tā pieprasa no pieteikuma iesniedzēja papildu informāciju vai rīcību. Turklāt valsts akreditācijas struktūra var pieprasīt pierādījumus par veikto pasākumu efektīvu īstenošanu vai veikt papildu novērtējumu, lai novērtētu, vai korektīvie pasākumi īstenoti efektīvi.

*49. pants***Akreditācijas lēmums un akreditācijas sertifikāts**

1. Valsts akreditācijas struktūra, sagatavojot un pieņemot lēmumu par to, vai piešķirt, pagarināt vai atjaunot pieteikuma iesniedzēja akreditāciju, ņem vērā III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā izklāstītās prasības.

2. Ja valsts akreditācijas struktūra ir pieņēmusi lēmumu piešķirt, pagarināt vai atjaunot pieteikuma iesniedzēja akreditāciju, tā izsniedz akreditācijas sertifikātu.

Akreditācijas sertifikātā ietver vismaz to informāciju, kas vajadzīga, pamatojoties uz III pielikumā minēto saskaņoto standartu.

Akreditācijas sertifikāta derīguma termiņš nepārsniedz piecus gadus no dienas, kad valsts akreditācijas struktūra izsniegusi attiecīgo sertifikātu.

▼B*50. pants***Pārraudzība**

1. Valsts akreditācijas struktūra veic katra verificētāja, kuram tā ir izsniegusi akreditācijas sertifikātu, ikgadējo pārraudzību.

Pārraudzība ietver vismaz:

a) verificētāja telpu apmeklējumu, lai veiktu 48. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās darbības;

b) pārliecināšanos par reprezentatīva skaita verificētāja darbinieku sniegumu un kompetenci saskaņā ar 48. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

2. Valsts akreditācijas struktūra veic pirmo verificētāja pārraudzību saskaņā ar 1. punktu ne vēlāk kā 12 mēnešus pēc tam, kad šim verificētājam izsniegts akreditācijas sertifikāts.

3. Valsts akreditācijas struktūra katra verificētāja pārraudzības plānu sagatavo tā, lai varētu novērtēt akreditācijas jomas reprezentatīvus paraugus, saskaņā ar III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā noteiktajām prasībām.

4. Balstoties uz 1. punktā minētās pārraudzības rezultātiem, valsts akreditācijas struktūra pieņem lēmumu, vai apstiprināt akreditācijas turpināšanu.

5. Ja verificētājs veic verifikāciju citā dalībvalstī, verificētāju akreditējusi valsts akreditācijas struktūra var prasīt tās dalībvalsts valsts akreditācijas struktūrai, kurā tiek veikta verifikācija, īstenot pārraudzības darbības tās uzdevumā un tai uzņemoties atbildību.

*51. pants***Atkārtota novērtēšana**

1. Pirms akreditācijas sertifikāta termiņa beigām valsts akreditācijas struktūra atkārtoti novērtē verificētāju, kuram tā izsniegusi akreditācijas sertifikātu, lai noteiktu, vai var pagarināt akreditācijas sertifikāta termiņu.

2. Valsts akreditācijas struktūra katra verificētāja atkārtotas novērtēšanas plānu sagatavo tā, lai varētu novērtēt akreditācijas jomas reprezentatīvus paraugus. Plānojot un veicot atkārtotu novērtēšanu, valsts akreditācijas struktūra ievēro III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā noteiktās prasības.

*52. pants***Ārkārtas novērtēšana**

1. Valsts akreditācijas struktūra var jebkurā laikā veikt verificētāja ārkārtas novērtēšanu, lai nodrošinātu, ka verificētājs ievēro šīs regulas prasības.

▼B

2. Lai valsts akreditācijas iestāde struktūra varētu novērtēt ārkārtas novērtēšanas nepieciešamību, verificētājs nekavējoties informē valsts akreditācijas struktūru par jebkādam būtiskām izmaiņām, kas skar tā akreditāciju saistībā ar jebkādu tā statusa vai darbības aspektu. Būtiskas izmaiņas ietver izmaiņas, kas minētas III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā.

*53. pants***Akreditācijas jomas paplašināšana**

Ja verificētājs piesakās uz piešķirtās akreditācijas jomas paplašināšanu, valsts akreditācijas struktūra veic nepieciešamās darbības, lai noteiktu, vai verificētājs atbilst 45. panta prasībām attiecībā uz pieprasīto akreditācijas jomas paplašināšanu.

*54. pants***Administratīvi pasākumi**

1. Valsts akreditācijas struktūra var apturēt, atsaukt vai sašaurināt verificētāja akreditāciju, ja verificētājs neatbilst šīs regulas prasībām.

Valsts akreditācijas struktūra aptur, atsauc vai sašaurina verificētāja akreditāciju, ja verificētājs iesniedz attiecīgu pieprasījumu.

Valsts akreditācijas struktūra izstrādā, dokumentē, īsteno un uztur akreditācijas apturēšanas, akreditācijas atsaukšanas un akreditācijas jomas sašaurināšanas procedūru.

2. Valsts akreditācijas struktūra aptur akreditāciju vai sašaurina akreditācijas jomu jebkurā no šādām situācijām:

- a) verificētājs ir nopietni pārkāpis šīs regulas prasības;
- b) verificētājs pastāvīgi un atkārtoti nav ievērojis šīs regulas prasības;
- c) verificētājs ir pārkāpis citus konkrētus valsts akreditācijas struktūras noteikumus.

3. Valsts akreditācijas struktūra atsauc akreditāciju šādos gadījumos:

- a) verificētājs nav novērsis iemeslus, kas bija pamatā lēmumam akreditācijas sertifikātu apturēt;
- b) verificētāja augstākā līmeņa vadības loceklis vai verificētāja darbinieks, kas iesaistīts verificācijas darbībās saskaņā ar šo regulu, ir atzīts par vainīgu krāpšanā;
- c) verificētājs ir apzināti sniedzis nepatiesu informāciju vai slēpis informāciju.

▼B

4. Valsts akreditācijas struktūras lēmumu akreditāciju apturēt, atsaukt vai sašaurināt tās jomu saskaņā ar 2. un 3. punktu var pārsūdzēt.

Dalībvalstis izveido procedūras šo pārsūdzību izskatīšanai.

5. Valsts akreditācijas struktūras lēmums akreditāciju apturēt, atsaukt vai sašaurināt tās jomu stājas spēkā ar tā paziņošanu verificētājam.

Valsts akreditācijas struktūra izbeidz akreditācijas sertifikāta apturēšanu, ja tā ir saņēmusi apmierinošu informāciju un ir pārliecināta, ka verificētājs atbilst šīs regulas prasībām.

V NODAĻA**PRASĪBAS AKREDITĀCIJAS STRUKTŪRĀM ATTIECĪBĀ UZ ETS
VERIFICĒTĀJU AKREDITĒŠANU***55. pants***Valsts akreditācijas struktūra**

1. Uzdevumus, kas saistīti ar šajā regulā paredzēto akreditēšanu, veic valsts akreditācijas struktūras, kuras izraudzītas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 4. panta 1. punktu.

2. Ja dalībvalsts nolemj atļaut sertificēt verificētājus, kas ir fiziskas personas, saskaņā ar šo regulu, tad uzdevumus, kas attiecas uz šo verificētāju sertifikāciju, uztic citai valsts iestādei, nevis valsts akreditācijas struktūrai, kas izraudzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 4. panta 1. punktu.

3. Ja dalībvalsts nolemj izmantot 2. punktā paredzēto iespēju, tā nodrošina, ka attiecīgā valsts iestāde atbilst šīs regulas noteikumiem, tostarp tiem, kas noteikti 71. pantā, un iesniedz vajadzīgos dokumentāros pierādījumus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 5. panta 2. punktu.

4. Valsts akreditācijas struktūra ir loekle struktūrā, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu.

5. Valsts akreditācijas struktūrai akreditēšanu uztic kā dalībvalsts oficiāli atzītu publiskās pārvaldes darbību, ja akreditēšanu tieši neveic publiskās pārvaldes iestādes.

6. Šīs regulas nolūkā valsts akreditācijas struktūra savas funkcijas veic saskaņā ar prasībām, kas noteiktas III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā.

▼B*56. pants***Pārrobežu akreditācija****▼M2**

Ja dalībvalsts uzskata, ka iecelt valsts akreditācijas struktūru vai sniegt akreditācijas pakalpojumus Direktīvas 2003/87/EK 15. vai 30.f panta nozīmē nav ekonomiski jēgpilni vai ilgtspējīgi, šī dalībvalsts izmanto citas dalībvalsts valsts akreditācijas struktūru.

▼B

Attiecīgā dalībvalsts informē Komisiju un citas dalībvalstis.

*57. pants***Neatkarība un neitralitāte**

1. Valsts akreditācijas struktūra ir organizēta tā, lai tiktu garantēts, ka tā ir pilnīgi neatkarīga no verificētājiem, ko tā vērtē, un ka tā ievēro neitralitāti savās akreditācijas darbībās.

2. Lai to nodrošinātu, valsts akreditācijas struktūra nepiedāvā un nesniedz nekādas darbības vai pakalpojumus, ko sniedz verificētāji, kā arī nesniedz konsultāciju pakalpojumus, tai nepieder verificētāja akcijas un to ar verificētāju nesaista citādas finansiālas vai administratīvas intereses.

3. Neskarot 55. panta 2. punktu, valsts akreditācijas struktūras struktūra, pienākumi un uzdevumi ir skaidri nošķirti no kompetentās iestādes un citu valsts iestāžu struktūras, pienākumiem un uzdevumiem.

4. Valsts akreditācijas struktūra pieņem visus galīgos lēmumus par verificētāju akreditāciju.

Taču valsts akreditācijas struktūra var uzticēt dažas darbības apakšuzņēmējiem, ievērojot III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā noteiktās prasības.

*58. pants***Novērtēšanas komanda**

1. Valsts akreditācijas struktūra katram konkrētam novērtējumam izraugās novērtēšanas komandu.

2. Novērtēšanas komandā ietilpst galvenais vērtētājs un, ja nepieciešams, piemērots skaits vērtētāju vai tehnisko ekspertu kādā specifiskā akreditācijas jomā.

▼M2

Novērtēšanas komandā ir vismaz viena persona, kam ir akreditācijas jomai jeb tvērumam relevantas zināšanas par siltumnīcefekta gāzu emisiju monitoringu un ziņošanu saskaņā ar Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066 un kam ir vajadzīgā kompetence un izpratne, lai attiecīgajā jomā jeb tvērumā novērtētu verificācijas darbības iekārtā, pie gaisakuģa operatora vai regulētā subjekta, un vismaz viena persona, kas pārziņa attiecīgos valsts tiesību aktus un norādījumus.

▼B

Ja valsts akreditācijas struktūra novērtē verificētāja kompetenci un sniegumu attiecībā uz šīs regulas I pielikumā minēto 98. jomu, novērtēšanas komandas sastāvā ir arī vismaz viena persona, kam ir zināšanas par tādu datu vākšanu, monitoringu un ziņošanu, kas ir relevanti bezmaksas iedalei saskaņā ar Regulu (ES) ►**M1** 2019/331 ◄, un kompetence un izpratne, kas vajadzīga, lai novērtētu verificācijas darbības minētajā jomā.

*59. pants***Kompetences prasības vērtētājiem**

1. Vērtētājs, novērtējot verificētāju, ir kompetents veikt IV nodaļā prasītās darbības. Tālab vērtētājs:

a) atbilst prasībām, kas noteiktas III pielikumā minētajā saskaņotajā standartā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008;

▼M1

b) pārzina Direktīvu 2003/87/EK, Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066, Deleģēto Regulu (ES) 2019/331 un Īstenošanas regulu 2019/1842, ja vērtētājs vērtē verificētāja kompetenci un sniegumu attiecībā uz šīs regulas I pielikumā norādīto jomu Nr. 98, šo regulu, relevantos standartus un citus relevantos tiesību aktus, kā arī piemērojamās vadlīnijas;

▼B

c) mācībās ieguvis šīs regulas 38. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētās zināšanas par datu un informācijas revīziju vai var piekļūt personai, kam ir zināšanas un pieredze saistībā ar šādiem datiem un informāciju.

2. Galvenais vērtētājs atbilst 1. punktā noteiktajām kompetences prasībām, ir pierādījis, ka ir kompetents vadīt novērtēšanas komandu, un atbild par novērtēšanas veikšanu saskaņā ar šo regulu.

3. Iekšējiem izskatītājiem un personām, kuras pieņem lēmumus par akreditācijas piešķiršanu, paplašināšanu vai atjaunošanu, papildus 1. punktā minētajām kompetences prasībām ir akreditācijas novērtēšanai pietiekamas zināšanas un pieredze.

*60. pants***Tehniskie eksperti**

1. Valsts akreditācijas iestāde var novērtēšanas komandā iekļaut tehniskos ekspertus, kam ir padziļinātas zināšanas un specializācija konkrētā jautājumā, kas nepieciešamas, lai palīdzētu sniegtu galvenajam vērtētājam vai vērtētājam veikt novērtēšanas darbības.

▼ B

2. Tehniskajam ekspertam ir kompetence, kas nepieciešama, lai efektīvi palīdzētu galvenajam vērtētājam un vērtētājam jautājumos, kur šāda eksperta zināšanas un specializācija ir vajadzīga. Tāpat tehniskais eksperts:

▼ M1

a) pārzina Direktīvu 2003/87/EK, Īstenošanas regulu (ES) 2018/2066, Deleģēto Regulu (ES) 2019/331 un Īstenošanas regulu 2019/1842, ja tehniskais eksperts vērtē verificētāja kompetenci un sniegumu attiecībā uz šīs regulas I pielikumā norādīto jomu Nr. 98, šo regulu, relevantos standartus un citus relevantos tiesību aktus, kā arī piemērojamās vadlīnijas;

▼ B

b) pietiekami labi izprot verificācijas darbības.

3. Tehniskie eksperti veic noteiktus uzdevumus, attiecīgās novērtēšanas komandas galvenajam vērtētājam uzņemoties vadību un pilnu atbildību.

*61. pants***Procedūras**

Valsts akreditācijas struktūra ievēro prasības, kas noteiktas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 8. pantu.

*62. pants***Sūdzības****▼ M2**

Ja valsts akreditācijas struktūra ir no kompetentās iestādes, operatora, gaisakuģa operatora, regulētā subjekta vai citas ieinteresētas puses par verificētāju saņēmusi sūdzību, valsts akreditācijas struktūra saprātīgā termiņā, bet ne vēlāk kā trīs mēnešu laikā pēc sūdzības saņemšanas dienas

▼ B

- a) pieņem lēmumu par sūdzības pamatotību;
- b) nodrošina, ka attiecīgajam verificētājam tiek dota iespēja iesniegt savas piezīmes;
- c) veic atbilstīgus pasākumus, lai atrisinātu sūdzību;
- d) reģistrē sūdzību un veiktos pasākumus; un
- e) atbild sūdzības iesniedzējam.

*63. pants***Ziņas un dokumentācija**

1. Valsts akreditācijas struktūra glabā ziņas par katru akreditācijas procesā iesaistīto personu. Pie šādām ziņām pieder dokumenti, kas attiecas uz relevanto kvalifikāciju, mācībām, pieredzi, neitralitāti un kompetenci, kas vajadzīga, lai apliecinātu atbilstību šai regulai.

▼B

2. Valsts akreditācijas struktūra ziņas par verificētāju glabā atbilstīgi III pielikumā minētajam saskaņotajam standartam saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008.

*64. pants***Informācijas pieejamība un konfidencialitāte**

1. Valsts akreditācijas struktūra regulāri publisko un atjaunina informāciju par valsts akreditācijas struktūru un tās akreditācijas darbībām.

2. Valsts akreditācijas struktūra saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 8. panta 4. punktu veic atbilstīgus pasākumus, lai attiecīgā gadījumā aizsargātu iegūtās informācijas konfidencialitāti.

*65. pants***Salīdzinošā izvērtēšana**

1. Valsts akreditācijas struktūras regulāri iziet salīdzinošo izvērtēšanu.

Salīdzinošo izvērtēšanu organizē struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu.

2. Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, ievieš atbilstošus salīdzinošās izvērtēšanas kritērijus un efektīvu un neatkarīgu salīdzinošās izvērtēšanas procesu, lai novērtētu, vai:

- a) valsts akreditācijas struktūra, kura iziet salīdzinošo izvērtēšanu, akreditācijas darbības ir veikusi saskaņā ar IV nodaļu;
- b) valsts akreditācijas struktūra, kura iziet salīdzinošo izvērtēšanu, atbilst šajā nodaļā noteiktajām prasībām.

Kritēriji ietver kompetences prasības salīdzinošās izvērtēšanas veicējiem un salīdzinošās izvērtēšanas komandām, kuras ir konkrēti paredzētas siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmai, kas izveidota ar Direktīvu 2003/87/EK.

3. Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, publisko valsts akreditācijas struktūras salīdzinošās izvērtēšanas rezultātus un paziņo tos Komisijai, valsts iestādēm, kas atbild par valsts akreditācijas struktūrām dalībvalstīs, dalībvalstu kompetentajai iestādei vai 70. panta 2. punktā minētajam kontaktpunktam.

4. Neskarot 1. punktu, ja valsts akreditācijas struktūra salīdzinošo izvērtēšanu, ko organizējusi struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, ir sekmīgi izturējusi pirms šīs regulas stāšanās spēkā, tad pēc šīs regulas stāšanās spēkā šai valsts akreditācijas struktūrai vairs nav jāiziet jauna salīdzinošā izvērtēšana, ja tā spēj pierādīt atbilstību šai regulai.

▼B

Šajā nolūkā attiecīgā valsts akreditācijas struktūra iesniedz pieprasījumu un vajadzīgos dokumentus struktūrai, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu.

Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, pieņem lēmumu, vai ir izpildīti nosacījumi atbrīvojuma piešķiršanai.

Atbrīvojums ir spēkā ne ilgāk kā trīs gadus no dienas, kad lēmums paziņots valsts akreditācijas struktūrai.

5. Valsts iestādei, kas saskaņā ar 55. panta 2. punktu ir pilnvarota veikt uzdevumus saistībā ar tādu verificētāju sertifikāciju, kas ir fiziskas personas, saskaņā ar šo regulu ir jābūt ar tādu uzticamības līmeni, kurš ir līdzvērtīgs valsts akreditācijas struktūrām, kas sekmīgi izgājušas salīdzinošo izvērtēšanu.

Šajā nolūkā attiecīgā dalībvalsts uzreiz pēc tam, kad pieņemusi lēmumus, ar ko pilnvaro valsts iestādi veikt sertifikāciju, sniedz Komisijai un pārējām dalībvalstīm visus relevantos dokumentāros pierādījumus. Neviena valsts iestāde nesertificē verificētājus šīs regulas nolūkā, iekams attiecīgā dalībvalsts nav sniegusi šos dokumentāros pierādījumus.

Attiecīgā dalībvalsts periodiski izskata valsts iestādes darbību, lai nodrošinātu, ka tā vēl aizvien uztur minēto uzticamības līmeni, un informē par to Komisiju.

*66. pants***Korektīva darbība**

1. Dalībvalstis savas valsts akreditācijas struktūras regulāri uzrauga, lai nodrošinātu, ka tās pastāvīgi izpilda šīs regulas prasības, ņemot vērā saskaņā ar 65. pantu veiktās salīdzinošās izvērtēšanas rezultātus.

2. Ja valsts akreditācijas struktūra nepilda šajā regulā noteiktās prasības vai pienākumus, attiecīgā dalībvalsts veic pienācīgus korektīvus pasākumus vai nodrošina, ka šādi korektīvi pasākumi tiek veikti, un informē par to Komisiju.

*67. pants***Verificētāju savstarpējā atzīšana**

1. Dalībvalstis atzīst to pakalpojumu līdzvērtību, kurus sniedz valsts akreditācijas struktūras, kas sekmīgi izgājušas salīdzinošo izvērtēšanu. Dalībvalstis akceptē šo valsts akreditācijas struktūru akreditēto verificētāju sertifikātus un ievēro šo verificētāju tiesības veikt verificāciju savas akreditācijas jomas ietvaros.

2. Ja valsts akreditācijas struktūra nav izgājusi pilnu salīdzinošās izvērtēšanas procesu, dalībvalstis šīs valsts akreditācijas struktūras akreditēto verificētāju akreditācijas sertifikātus akceptē ar nosacījumu, ka struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas Nr. (EK) 765/2008 14. pantu, ir uzsākusi šīs valsts akreditācijas struktūras salīdzinošo izvērtēšanu un nav konstatējusi nevienu šīs valsts akreditācijas struktūras neatbilstību šai regulai.

▼B

3. Ja verificētāju sertifikāciju veic 55. panta 2. punktā minētā valsts iestāde, dalībvalstis akceptē šīs iestādes izdoto sertifikātu un ievēro sertificēto verificētāju tiesības veikt verifikāciju savas sertifikācijas jomas ietvaros.

*68. pants***Sniegto pakalpojumu uzraudzība**

Ja dalībvalsts saskaņā ar Direktīvas 2006/123/EK 31. panta 4. punktu veiktās inspekcijas gaitā ir konstatējusi, ka verificētājs neatbilst šai regulai, minētās dalībvalsts kompetentā iestāde vai valsts akreditācijas struktūra informē valsts akreditācijas struktūru, kura verificētāju ir akreditējusi.

Valsts akreditācijas struktūra, kas akreditējusi verificētāju, uzskata šīs informācijas paziņošanu par sūdzību šīs regulas 62. panta nozīmē un attiecīgi rīkojas un atbild kompetentajai iestādei vai valsts akreditācijas struktūrai saskaņā ar šīs regulas 73. panta 2. punkta otro daļu.

▼M2*69. pants***Elektroniska datu apmaiņa un automatizētu sistēmu izmantošana**

1. Dalībvalstis var pieprasīt, lai verificētāji verifikācijas ziņojumiem izmanto elektroniskas veidnes vai speciālus datņu formātus saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 74. panta 1. punktu vai 75.u pantu vai Deleģētās regulas (ES) 2019/331 13. pantu.

2. Citādam saziņai starp operatoru, gaisakuģa operatoru, regulēto subjektu, verificētāju, kompetento iestādi un valsts akreditācijas struktūru saskaņā ar Īstenošanas regulas (ES) 2018/2066 74. panta 2. punktu vai 75.u pantu var darīt pieejamas standartizētas elektroniskas veidnes vai datņu formātu specifikācijas.

▼B

VI NODAĻA

INFORMĀCIJAS APMAIŅA*70. pants***Informācijas apmaiņa un kontaktpunkti**

1. Dalībvalstis izveido efektīvu attiecīgās informācijas apmaiņu un efektīvu sadarbību starp savu valsts akreditācijas struktūru, vai – attiecīgā gadījumā – valsts iestādi, kas ir pilnvarota veikt verificētāju sertifikāciju, un kompetento iestādi.

▼B

2. Ja dalībvalstī ir izraudzīta vairāk nekā viena kompetentā iestāde saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 18. pantu, dalībvalsts vienu no šīm kompetentajām iestādēm pilnvaro par informācijas apmaiņas kontaktpunktu, kas koordinē 1. punktā minēto sadarbību un veic šajā nodaļā minētās darbības.

*71. pants***Akreditācijas darba programma un vadības ziņojums**

1. Katru gadu līdz 31. decembrim valsts akreditācijas struktūra katras dalībvalsts kompetentajai iestādei iesniedz akreditācijas darba programmu, kas ietver sarakstu ar verificētājiem, kurus šī valsts akreditācijas struktūra ir akreditējusi un kuri tai saskaņā ar 77. pantu ir paziņojuši, ka ir nodomājuši veikt verificāciju šajās dalībvalstīs. Akreditācijas darba programmā ietver vismaz šādu informāciju par katru verificētāju:

▼M2

a) paredzamais verificācijas laiks un vieta, arī tas, vai tiks veikts fizisks vai virtuāls objekta apmeklējums;

▼B

b) informācija par darbībām, ko valsts akreditācijas struktūra plānojsi veikt saistībā ar šo verificētāju, jo īpaši pārraudzības un atkārtotas novērtēšanas darbībām;

c) datumi, kad valsts akreditācijas struktūra paredz veikt novērošanas pārbaudes (prasmes pārbaudes), lai novērtētu verificētāju, tostarp to operatoru vai gaisa kuģu ekspluatantu adreses un kontaktinformācija, kurus plānots apmeklēt novērošanas pārbaudes laikā;

d) informācija par to, vai valsts akreditācijas struktūra ir lūgusi, lai valsts akreditācijas struktūra no tās dalībvalsts, kurā verificētājs veic verificāciju, veic pārraudzības darbības.

Ja pirmajā daļā minētā informācija ir mainījusies, valsts akreditācijas struktūra līdz katra gada 31. janvārim kompetentajai iestādei iesniedz atjauninātu darba programmu.

2. Pēc akreditācijas darba programmas iesniegšanas saskaņā ar 1. pantu kompetentā iestāde sniedz valsts akreditācijas struktūrai visu relevanto informāciju, tostarp par relevantajiem tiesību aktiem un vadlīnijām.

3. Katru gadu līdz 1. jūnijam valsts akreditācijas struktūra iesniedz kompetentajai iestādei vadības ziņojumu. Vadības ziņojumā iekļauj vismaz šādu informāciju par katru verificētāju, kuru akreditējusi šī valsts akreditācijas struktūra:

a) šīs valsts akreditācijas iestādes attiecīgajā periodā akreditēto jauno verificētāju akreditācijas dati, tostarp šo verificētāju akreditācijas joma;

b) visas izmaiņas šo verificētāju akreditācijas jomā;

▼B

- c) kopsavilkums par valsts akreditācijas iestādes veikto pārraudzības un atkārtotas novērtēšanas darbību rezultātiem;
- d) kopsavilkums par veikto ārkārtas novērtējumu rezultātiem, tostarp šādu ārkārtas novērtējumu uzsākšanas iemesli;
- e) visas kopš pēdējā vadības ziņojuma par verificētāju iesniegtās sūdzības un valsts akreditācijas struktūras veiktās darbības;
- f) informācija par pasākumiem, ko valsts akreditācijas struktūra ir veikusi, reaģējot uz informāciju, kas saņemta no kompetentās iestādes, izņemot gadījumus, kad valsts akreditācijas iestāde šo informāciju uzskata par sūdzību 62. panta nozīmē.

*72. pants***Informācijas apmaiņa par administratīviem pasākumiem**

Ja valsts akreditācijas struktūra ir verificētājam piemērojusi administratīvus pasākumus saskaņā ar 54. pantu vai ja akreditācijas apturēšana ir izbeigta, vai ja ar pārsūdzības lēmumu ir atcelts valsts akreditācijas struktūras lēmums piemērot 54. pantā minētos administratīvos pasākumus, valsts akreditācijas struktūra informē:

- a) kompetento iestādi tajā dalībvalstī, kurā verificētājs ir akreditēts;
- b) kompetento iestādi un valsts akreditācijas struktūru katrā dalībvalstī, kurā verificētājs veic verifikāciju.

*73. pants***Informācijas apmaiņa, ko veic kompetentā iestāde**

1. Tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā verificētājs veic verifikāciju, ik gadu sniedz vismaz šādu informāciju valsts akreditācijas struktūrai, kas akreditējusi verificētāju:

- a) operatora un gaisakuģa operatora ziņojuma un verifikācijas ziņojumu pārbaudes atbilstīgos rezultātus, jo īpaši par visām konstatētajām verificētāja neatbilstībām šai regulai;
- b) operatora vai gaisakuģa operatora inspekcijas rezultātus, ja šie rezultāti ir būtiski valsts akreditācijas struktūrai saistībā ar verificētāja akreditāciju un uzraudzību vai ja šie rezultāti ietver konstatētas verificētāja neatbilstības šai regulai;
- c) par tā verificētāja iekšējās verifikācijas dokumentācijas izvērtējuma rezultātiem, kura iekšējās verifikācijas dokumentāciju kompetentā iestāde izvērtējusi saskaņā ar 26. panta 3. punktu;
- d) par kompetentās iestādes saņemtajām sūdzībām par verificētāju.

▼B

2. Ja 1. punktā minētā informācija liecina par to, ka kompetentā iestāde ir konstatējusi verificētāja neatbilstību šai regulai, valsts akreditācijas struktūra uzskata šīs informācijas paziņojumu par kompetentās iestādes sūdzību par šo verificētāju 62. panta nozīmē.

Valsts akreditācijas struktūra attiecīgi rīkojas, lai reaģētu uz šādu informāciju, un saprātīgā laika sprīdī, bet ne vēlāk trīs mēnešu laikā pēc tās saņemšanas sniedz atbildi kompetentajai iestādei. Valsts akreditācijas struktūra savā atbildē informē kompetento iestādi par veiktajiem pasākumiem un attiecīgā gadījumā par verificētājam piemērotajiem administratīvajiem pasākumiem.

*74. pants***Informācijas apmaiņa par pārraudzību**

1. Ja valsts akreditācijas struktūrai dalībvalstī, kurā verificētājs veic verifikāciju, tiek prasīts veikt pārraudzības darbības saskaņā ar 50. panta 5. punktu, šī valsts akreditācijas struktūra ziņo par saviem konstatējumiem tai valsts akreditācijas struktūrai, kura akreditējusi verificētāju, izņemot gadījumus, kad abas valsts akreditācijas struktūras nolēmušas citādi.

2. Verificētāju akreditējusi valsts akreditācijas struktūra ņem vērā 1. punktā minētos konstatējumus, novērtējot, vai verificētājs atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām.

3. Ja 1. punktā minētie konstatējumi liecina par to, ka verificētājs neievēro šo regulu, verificētāju akreditējusi valsts akreditācijas struktūra veic attiecīgus pasākumus saskaņā ar šo regulu un informē valsts akreditācijas struktūru, kas veikusi pārraudzības pasākumus attiecībā uz šādiem aspektiem:

- a) kādus pasākumus veikusi valsts akreditācijas struktūra, kura verificētāju akreditējusi;
- b) attiecīgā gadījumā – kā verificētājs atrisinājis konstatētās problēmas;
- c) attiecīgā gadījumā – kādi administratīvie pasākumi piemēroti verificētājam.

*75. pants***Informācijas apmaiņa ar dalībvalsti, kurā verificētājs reģistrēts**

Ja verificētāju ir akreditējusi valsts akreditācijas struktūra citā dalībvalstī, nevis tajā, kur tas ir reģistrēts, tad 71. pantā minēto akreditācijas darba programmu un vadības ziņojumu un 72. pantā minēto informāciju iesniedz arī kompetentajai iestādei tajā dalībvalstī, kurā verificētājs ir reģistrēts.

▼B*76. pants***Akreditētu verificētāju datubāzes****▼M2**

1. Valsts akreditācijas struktūras un attiecīgā gadījumā 55. panta 2. punktā minētās valsts iestādes izveido un uztur datubāzi un dod piekļuvi šai datubāzei citām valsts akreditācijas struktūrām, valsts iestādēm, verificētājiem, operatoriem, gaisakuģu operatoriem, regulētajiem subjektiem un kompetentajām iestādēm.

Struktūra, kas atzīta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 765/2008 14. pantu, atvieglo un saskaņo piekļuvi datubāzēm, lai darītu iespējamu efektīvu un izmakslietderīgu saziņu starp valsts akreditācijas struktūrām, valsts iestādēm, verificētājiem, operatoriem, gaisakuģu operatoriem, regulētajiem subjektiem un kompetentajām iestādēm, un var šīs datubāzes salāgot vienotā un centralizētā datubāzē.

▼B

2. 1. punktā minētā datubāze ietver vismaz šādu informāciju:

- a) katra valsts akreditācijas struktūras akreditētā verificētāja nosaukums un adrese;
- b) dalībvalstis, kurās verificētājs veic verifikāciju;
- c) katra verificētāja akreditācijas joma;
- d) datums, kad akreditācija piešķirta, un akreditācijas termiņa beigu datums;
- e) informācija par visiem administratīviem pasākumiem, kas piemēroti verificētājam.

Informācija ir publiski pieejama.

*77. pants***Verificētāju paziņojumi**

1. Lai valsts akreditācijas struktūra varētu sagatavot 71. pantā minēto akreditācijas darba programmu un vadības ziņojumu, verificētājs līdz katra gada 15. novembrim valsts akreditācijas struktūrai, kas akreditējusi verificētāju, nosūta šādu informāciju:

▼M2

- a) plānotais to verifikāciju laiks un vieta, ko verificētājs ieplānojis veikt, arī tas, vai tiks veikts fizisks vai virtuāls objekta apmeklējums;
- b) to operatoru vai gaisakuģu operatoru adreses un kontaktinformācija, kuru emisiju ziņojumus, bāzlīnijas datu ziņojumus, jaunas iekārtas datu ziņojumus vai gada darbības līmeņa ziņojumus tas verificē;

▼B

- c) verificēšanas komandas locekļu vārdi un akreditācijas joma, kurā ietilpst operatora vai gaisakuģa operatora darbība.
2. Ja 1. punktā minētajā informācijā rodas izmaiņas, verificētājs paziņo šīs izmaiņas akreditācijas struktūrai termiņā, par kuru vienojas ar šo valsts akreditācijas struktūru.

VII NODAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

78. pants

Regulas (ES) Nr. 600/2012 atcelšana un pārejas noteikumi

1. Regulu (ES) Nr. 600/2012 atceļ no 2019. gada 1. janvāra vai no dienas, kad spēkā stājas šī regula, atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāks.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu IV pielikumā.

2. Regulas (ES) Nr. 600/2012 noteikumus turpina piemērot to emisiju un – attiecīgā gadījumā – darbības datu verificācijai, kas rodas pirms 2019. gada 1. janvāra.

79. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no 2019. gada 1. janvāra vai no dienas, kad šī regula spēkā, atkarībā no tā, kurš datums ir vēlāks.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼ B

I PIELIKUMS

Verificētāju akreditācijas joma

▼ M2

Verificētāju akreditācijas jomu jeb tvērumu norāda akreditācijas sertifikātā, izmantojot tālāk norādītās darbību grupas saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK I pielikumu un IVa nodaļu un citas darbības saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a un 24. pantu. Minētos noteikumus piemēro arī verificētājiem, ko sertificējusi valsts iestāde saskaņā ar šīs regulas 55. panta 2. punktu.

▼ B

Darbības grupas Nr.	Akreditācijas darbības joma
1a	Degvielas sadedzināšana iekārtās, kur tiek izmantotas tikai komerciālas standartdegvielas, kuras definētas Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2018/2066, vai kur A vai B kategorijas iekārtās tiek izmantota dabasgāze.
1b	Degvielas/kurināmā sadedzināšana iekārtās, bez ierobežojumiem
1c	Direktīvas 2003/87/EK IVa nodaļas aptverto emisiju verifikācija
2	Naftas rafinēšana
3	— Koksa ražošana — Metāla rūdas (arī sulfidrūdas) apdedzināšana vai aglomerēšana, arī granulēšana — Dzelzs vai tērauda ražošana (pirmējā vai otrējā), arī nepārtrauktā liešana
4	— Melno metālu ražošana vai apstrāde (ieskaitot dzelzs sakausējumus) — Sekundārā alumīnija ražošana — Krāsaino metālu ražošana vai pārstrāde, ieskaitot sakausējumu ražošanu
5	Primārā alumīnija vai alumīnija oksīda ražošana (CO ₂ un PFC emisijas)
6	— Cementa klinkera ražošana — Kaļķu ražošana vai dolomīta vai magnēzīta kalcinēšana — Stikla, tostarp stiklšķiedras izgatavošana — Apdedzinātu keramikas izstrādājumu ražošana — Minerālvates izolācijas materiāla ražošana — Ģipsa žāvēšana vai kalcinēšana, vai ģipskartona un citu ģipsa izstrādājumu ražošana
7	— Pulpas ražošana no koksnes vai citiem šķiedrainiem materiāliem — Papīra vai kartona ražošana

▼ B

Darbības grupas Nr.	Akreditācijas darbības joma
▼ <u>M2</u>	
8	— Tehniskā oglekļa ražošana — Amonjaka ražošana — Lielapjoma organisko ķīmikāliju ražošana, izmantojot krekingu, reformingu, daļēju vai pilnīgu oksidāciju vai līdzīgus procesus — Ūdeņraža (H₂) un sintēzes gāzes ražošana — Kalcinētās sodas (Na₂CO₃) un nātrija bikarbonāta (NaHCO₃) ražošana
▼ <u>B</u>	
9	— Slāpekļskābes ražošana (CO₂ un N₂O emisijas) — Adipīnskābes ražošana (CO₂ un N₂O emisijas) — Glioksāla un glioksālskābes ražošana (CO₂ un N₂O emisijas)
▼ <u>M2</u>	
10	— Siltumnīcefekta gāzu uztveršana no iekārtām, uz kurām attiecas Direktīva 2003/87/EK, lai tās transportētu un ģeoloģiski uzglabātu uzglabāšanas vietās, kas saņēmušas atļauju saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK — Siltumnīcefekta gāzu transportēšana uz ģeoloģiskās uzglabāšanas vietu, kas saņēmusi atļauju saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK, izņemot tās emisijas, ko aptver kāda cita darbība, kura norādīta Direktīvas 2003/87/EK I pielikumā
▼ <u>B</u>	
11	Siltumnīcefekta gāzu ģeoloģiska uzglabāšana krātuvēs, kas atļautas saskaņā ar Direktīvu 2009/31/EK
▼ <u>M2</u>	
12	Aviācijas darbības (emisiju dati)
▼ <u>B</u>	
98	Citas darbības saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 10.a pantu
99	Citas darbības, kuras dalībvalsts iekļāvusi saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK 24. pantu kā darbības, kas detalizēti jānorāda akreditācijas sertifikātā

▼ B*II PIELIKUMS***Prasības verificētājiem**

Attiecībā uz prasībām verificētājiem izmanto saskaņoto standartu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 – standartu par prasībām siltumnīcefekta gāzu validācijas un verificācijas iestādēm to izmantošanai akreditācijā vai citos atzīšanas veidos. Papildus izmanto procedūras, procesus un pasākumus, kas aprakstīti 41. panta 1. punktā:

- a) process un politika komunikācijai ar operatoru vai gaisakuģa operatoru un citām iesaistītām pusēm;
- b) pienācīgi pasākumi iegūtās informācijas konfidencialitātes aizsargāšanai;
- c) pārsūdzību izskatīšanas process;
- d) sūdzību izskatīšanas process (tostarp orientējoši termiņi);

▼ M2

- e) pārskatīta verificācijas ziņojuma izdošanas process, ja verificācijas ziņojumā, operatora vai gaisakuģa operatora ziņojumā vai regulēta subjekta ziņojumā pēc tam, kad verificētājs verificācijas ziņojumu ir nodevis operatoram, gaisakuģa operatoram vai regulētajam subjektam tālākai iesniegšanai kompetentajai iestādei, ir konstatēta kļūda;

▼ B

- f) procedūra vai process verificācijas darbību uzticēšanai līgumdarbu veidā citām organizācijām;

▼ M1

- g) procedūra vai process, ar ko nodrošina, ka verificētājs uzņemas pilnu atbildību par nolīgto personu veiktajām verificācijas darbībām;
- h) procesi, kas nodrošina 41. panta 2. punktā minētās vadības sistēmas pareizu darbību, arī
 - i) procesi, kas paredz vadības sistēmu vismaz reizi gadā izskatīt tā, ka laiks starp vadības sistēmas izskatīšanām nepārsniedz 15 mēnešus;
 - ii) procesi, kas paredz vismaz reizi gadā veikt iekšēju revīziju tā, ka laiks starp iekšējām revīzijām nepārsniedz 15 mēnešus;
 - iii) procesi, kā konstatēt un pārvaldīt nesaskanības verificētāja darbībās un veikt korektīvus pasākumus šo nesaskanību novēršanai;
 - iv) procesi, kā verificētāja darbībās apzināt riskus un izdevības un preventīvi rīkoties šo risku mazināšanai;
 - v) dokumentētās informācijas kontroles procesi.

III PIELIKUMS

Minimālās prasības, kas attiecas uz akreditācijas procesu un akreditācijas struktūrām

Attiecībā uz minimālajām akreditācijas prasībām piemēro saskaņoto standartu saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 765/2008 – standartu par vispārējām prasībām akreditācijas institūcijām, kuras akreditē atbilstības novērtēšanas institūcijas.

*IV PIELIKUMS***Atbilstības tabula**

Komisijas Regula (ES) Nr. 600/2012	Šī regula
1. līdz 31. pants	1. līdz 31. pants
—	32. pants
32. līdz 78. pants	33. līdz 79. pants
I līdz III pielikums	I līdz III pielikums
—	IV pielikums